



BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS  
DE BELGIQUE

**INTEGRAAL VERSLAG**  
MET  
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG  
VAN DE TOESPRAKEN

**COMPTE RENDU INTEGRAL**  
AVEC  
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT  
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

**woensdag**

**mercredi**

**17-12-2008**

**17-12-2008**

**Voormiddag**

**Matin**

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&amp;V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Open Vld</i>	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
<i>PS</i>	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a +VI.Pro</i>	<i>socialistische partij anders + VlaamsProgressieven</i>
<i>VB</i>	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>	<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>
<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>	<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>
<i>MOT</i>	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beige kleurig papier)</i>	<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i><a href="http://www.deKamer.be">www.deKamer.be</a></i>	<i><a href="http://www.laChambre.be">www.laChambre.be</a></i>
<i>e-mail : <a href="mailto:publicaties@deKamer.be">publicaties@deKamer.be</a></i>	<i>e-mail : <a href="mailto:publications@laChambre.be">publications@laChambre.be</a></i>

## INHOUD

- Vraag van de heer Hans Bonte aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de stand van zaken in de rechtszaak die door de economische inspectie werd aangespannen tegen Citibank met betrekking tot het miskennen van de reclameregels inzake consumentenkredieten" (nr. 8267) 1
- Vraag van mevrouw Valérie Déom aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de fouilleringen op het lichaam in het gesloten centrum voor minderjarigen van Everberg" (nr. 8627) 1
- Samengevoegde vragen van 1
- de heer Flor Van Noppen aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de weigering van Marokko om geheim agenten terug te roepen" (nr. 8684) 1
  - de heer Flor Van Noppen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de weigering van Marokko om geheim agenten terug te roepen" (nr. 8685) 1
  - de heer Michel Doomst aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de Marokkaanse geheim agenten in België" (nr. 8689) 1
  - de heer Jean-Luc Crucke aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de Marokkaanse geheim agenten in België" (nr. 8716) 1
- Sprekers: Flor Van Noppen, Michel Doomst, Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen*
- Vraag van de heer Luk Van Biesen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "het stijgend gebruik van afluistertechnieken" (nr. 8707) 6
- Sprekers: Luk Van Biesen, Jo Vandeurzen, vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen*
- Vraag van mevrouw Hilde Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "het rapport inzake het Nederlands drugbeleid" (nr. 8633) 8
- Sprekers: Hilde Vautmans, Jo Vandeurzen, vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen*
- Vraag van de heer Raf Terwingen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen en aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de vermelding in het rijksregister van de afstammelingen in de eerste graad en de modernisering van de burgerlijke stand" (nr. 8723) 12
- Sprekers: Raf Terwingen, Jo Vandeurzen,*

## SOMMAIRE

- Question de M. Hans Bonte au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'état d'avancement du procès intenté à Citibank par l'inspection économique pour non-respect des règles publicitaires en matière de crédit à la consommation" (n° 8267) 1
- Question de Mme Valérie Déom au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la pratique des fouilles à corps au centre fermé pour mineurs d'Everberg" (n° 8627) 1
- Questions jointes de 1
- M. Flor Van Noppen au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le refus du Maroc de rappeler des agents secrets" (n° 8684) 1
  - M. Flor Van Noppen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le refus des autorités marocaines de rappeler des agents secrets" (n° 8685) 1
  - M. Michel Doomst au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "les agents secrets marocains en Belgique" (n° 8689) 1
  - M. Jean-Luc Crucke au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "les agents secrets marocains présents en Belgique" (n° 8716) 1
- Orateurs: Flor Van Noppen, Michel Doomst, Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles*
- Question de M. Luk Van Biesen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le recours de plus en plus fréquent aux écoutes" (n° 8707) 6
- Orateurs: Luk Van Biesen, Jo Vandeurzen, vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles*
- Question de Mme Hilde Vautmans au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le rapport relatif à la politique néerlandaise en matière de drogues" (n° 8633) 8
- Orateurs: Hilde Vautmans, Jo Vandeurzen, vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles*
- Question de M. Raf Terwingen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles et au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la mention dans le registre national des descendants au premier degré et la modernisation de l'état civil" (n° 8723) 12
- Orateurs: Raf Terwingen, Jo Vandeurzen,*

vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Vraag van mevrouw Katrien Schryvers aan de staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de minister van Justitie over "de gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 oktober 2008 op de verdeling van de kosten ingeval de echtscheiding werd uitgesproken op grond van art. 229, § 3 B.W." (nr. 8724)	14	Question de Mme Katrien Schryvers au secrétaire d'État au Budget, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État à la Politique des familles, adjoint à la ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au ministre de la Justice sur "les conséquences de l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 21 octobre 2008 pour la répartition des coûts en cas de jugement de divorce en vertu de l'art. 229, § 3 du Code civil" (n° 8724)	14
<i>Sprekers:</i> <b>Katrien Schryvers, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> <b>Katrien Schryvers, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Vraag van mevrouw Carina Van Cauter aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "het uitzonderingsregime in gevangenen" (nr. 8756)	16	Question de Mme Carina Van Cauter au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le régime d'exception en prison" (n° 8756)	16
<i>Sprekers:</i> <b>Carina Van Cauter, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> <b>Carina Van Cauter, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Vraag van mevrouw Carina Van Cauter aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de controle van vrijheidsgestelden" (nr. 8757)	19	Question de Mme Carina Van Cauter au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le contrôle des condamnés en libération conditionnelle" (n° 8757)	19
<i>Sprekers:</i> <b>Carina Van Cauter, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> <b>Carina Van Cauter, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Samengevoegde vragen van	21	Questions jointes de	21
- de heer Georges Gilkinet aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de invoering van het verbod op de verkoop van eigen kinderen in het Belgisch recht" (nr. 8786)	21	- M. Georges Gilkinet au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'introduction de l'interdiction de la vente de son enfant dans le droit belge" (n° 8786)	21
- mevrouw Katrien Schryvers aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de voorkoming en bestrijding van de onderschuiving van een kind" (nr. 8879)	21	- Mme Katrien Schryvers au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la prévention et la lutte contre la substitution d'enfant" (n° 8879)	21
<i>Sprekers:</i> <b>Katrien Schryvers, Jo Vandeurzen, Denis Ducarme, Juliette Boulet</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen,		<i>Orateurs:</i> <b>Katrien Schryvers, Jo Vandeurzen, Denis Ducarme, Juliette Boulet</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles,	
Samengevoegde vragen van	24	Questions jointes de	24
- mevrouw Juliette Boulet aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de stand van zaken in het onderzoek van het dossier van de pcb-vervuiling in Hennuyères" (nr. 8778)	25	- Mme Juliette Boulet au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'état d'avancement de l'instruction du dossier de la pollution des PCB à Hennuyères" (n° 8778)	24
- de heer Jean-Jacques Flahaux aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de aanslepende gerechtelijke procedure in de zaak van de pcb-vervuiling op het industrieterrein van Hennuyères" (nr. 9278)	25	- M. Jean-Jacques Flahaux au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la lenteur de la procédure judiciaire dans l'affaire de la pollution par les PCB au zoning d'Hennuyères" (n° 9278)	24
<i>Sprekers:</i> <b>Juliette Boulet, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en		<i>Orateurs:</i> <b>Juliette Boulet, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice	

Institutionele Hervormingen		et des Réformes institutionnelles	
Samengevoegde vragen van	27	Questions jointes de	27
- de heer Denis Ducarme aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de opvolging van het gerechtelijk dossier betreffende de brand in 'Les Mésanges' in Bergen" (nr. 8667)	27	- M. Denis Ducarme au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le suivi du dossier judiciaire relatif à l'incendie des Mésanges à Mons" (n° 8667)	27
- mevrouw Jacqueline Galant aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de brand in 'Les Mésanges' in Bergen" (nr. 8774)	27	- Mme Jacqueline Galant au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'incendie des Mésanges à Mons" (n° 8774)	27
<i>Sprekers:</i> <b>Denis Ducarme, Jacqueline Galant, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> <b>Denis Ducarme, Jacqueline Galant, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Vraag van mevrouw Alexandra Colen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking" (nr. 8794)	32	Question de Mme Alexandra Colen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la commission d'évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse" (n° 8794)	32
<i>Sprekers:</i> <b>Alexandra Colen, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> <b>Alexandra Colen, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Vraag van de heer Xavier Baeselen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "ongrijpbare gauwdiefjes" (nr. 8835)	36	Question de M. Xavier Baeselen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "les enfants pickpockets insaisissables" (n° 8835)	36
<i>Sprekers:</i> <b>Xavier Baeselen, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> <b>Xavier Baeselen, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles	
Vraag van mevrouw Barbara Pas aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de drugvrije afdeling van de gevangenis van Dendermonde" (nr. 8882)	37	Question de Mme Barbara Pas au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la section sans drogue de la prison de Termonde" (n° 8882)	37
<i>Sprekers:</i> <b>Barbara Pas, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, <b>Bart Laeremans</b>		<i>Orateurs:</i> <b>Barbara Pas, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, <b>Bart Laeremans</b>	
Vraag van de heer Robert Van de Velde aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de paraatheid van de verschillende veiligheidsdiensten in geval van een complexe terroristische aanslag in België, vergelijkbaar met die in Mumbai" (nr. 8885)	42	Question de M. Robert Van de Velde au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la capacité opérationnelle des services de sécurité en cas d'attentat terroriste complexe en Belgique, comparable à celui perpétré à Mumbai" (n° 8885)	42
<i>Sprekers:</i> <b>Robert Van de Velde, Jo Vandeurzen</b> , vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, <b>Katrien Schryvers, Bart Laeremans</b>		<i>Orateurs:</i> <b>Robert Van de Velde, Jo Vandeurzen</b> , vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, <b>Katrien Schryvers, Bart Laeremans</b>	



## COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

## COMMISSION DE LA JUSTICE

van

du

WOENSDAG 17 DECEMBER 2008

MERCREDI 17 DÉCEMBRE 2008

Voormiddag

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.30 uur en voorgezeten door mevrouw Mia De Schamphelaere.  
La séance est ouverte à 10.30 heures et présidée par Mme Mia De Schamphelaere.

**01** Vraag van de heer Hans Bonte aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de stand van zaken in de rechtszaak die door de economische inspectie werd aangespannen tegen Citibank met betrekking tot het miskennen van de reclameregels inzake consumentenkredieten" (nr. 8267)

**01** Question de M. Hans Bonte au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'état d'avancement du procès intenté à Citibank par l'inspection économique pour non-respect des règles publicitaires en matière de crédit à la consommation" (n° 8267)

De **voorzitter**: Geachte collega's, aangezien de heer Bonte afwezig is zonder te verwittigen vervalt zijn vraag.

**02** Question de Mme Valérie Déom au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la pratique des fouilles à corps au centre fermé pour mineurs d'Everberg" (n° 8627)

**02** Vraag van mevrouw Valérie Déom aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de fouilleringen op het lichaam in het gesloten centrum voor minderjarigen van Everberg" (nr. 8627)

Aangezien mevrouw Déom afwezig is zonder te verwittigen vervalt haar vraag.

**03** Samengevoegde vragen van

- de heer Flor Van Noppen aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de weigering van Marokko om geheim agenten terug te roepen" (nr. 8684)

- de heer Flor Van Noppen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de weigering van Marokko om geheim agenten terug te roepen" (nr. 8685)

- de heer Michel Doomst aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de Marokkaanse geheim agenten in België" (nr. 8689)

- de heer Jean-Luc Crucke aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de Marokkaanse geheim agenten in België" (nr. 8716)

**03** Questions jointes de

- M. Flor Van Noppen au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le refus du Maroc de rappeler des agents secrets" (n° 8684)

- M. Flor Van Noppen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le refus des autorités marocaines de rappeler des agents secrets" (n° 8685)

- M. Michel Doomst au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "les agents secrets marocains en Belgique" (n° 8689)

- M. Jean-Luc Crucke au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "les agents secrets marocains présents en Belgique" (n° 8716)

De heer Crucke is momenteel niet aanwezig.

**03.01** Flor Van Noppen (N-VA): Mijnheer de minister, eigenlijk zou **03.01** Flor Van Noppen (N-VA): ik deze vraag niet meer moeten stellen want ik heb het antwoord al En lisant "De Morgen" du 4

gelezen in De Morgen van 4 december. Volgens De Morgen zou dat antwoord gegeven zijn aan de hand van vragen die zijn gesteld in de commissie van de Kamer. Ik heb de moeite gedaan om dat na te gaan en ik heb niet teruggevonden dat er al vragen over zijn gesteld. Ik zal de vraag dus wel stellen maar dan kort.

In juli van dit jaar eiste het hoofd van de Belgische Staatsveiligheid, Alain Winants, dat Marokko drie van zijn geheim agenten van de DGED zou terugtrekken. De drie, die zich verschuilen achter hun onschendbaarheid als diplomaat, zouden zich hebben gedragen op een manier die niet aanvaardbaar is voor de veiligheid van ons land. We tasten nog steeds in het duister over het gedrag en de daden die niet aanvaardbaar waren voor de heer Winants.

Heeft dit misschien te maken met de arrestaties van de terreurverdachten van vorige week? Zijn de drie DGED-agenten nog steeds in ons land? Welke invloed heeft deze weigering op de relaties tussen België en Marokko? In welke mate steunt de minister het hoofd van de Staatsveiligheid in dit dossier?

**03.02 Michel Doomst (CD&V):** Inderdaad, in De Morgen hebben wij het antwoord op de vraag gelezen. Misschien kunnen er nog een aantal nuances of verduidelijkingen worden aangebracht. We weten allemaal dat het gaat over het feit dat de Belgische Staatsveiligheid de Marokkaanse autoriteiten heeft gevraagd om drie officieren terug te roepen. Die vraag werd genegeerd en de geheim agenten zouden nog steeds actief zijn in Brussel. Eigenlijk wordt er gesproken van een open oorlog tussen de beide diensten. Ook in onze buurlanden heeft men blijkbaar problemen met de betrokken DGED.

Mijnheer de minister, hoelang is men al op de hoogte van die situatie? Welke middelen heeft men om daarin tussenbeide te komen? Welke maatregelen voorziet men om in die blijkbaar toch wel open oorlog tussenbeide te komen? Heeft de minister zicht op het totaal aantal buitenlandse geheim agenten in ons land?

**03.03 Jean-Luc Crucke (MR):** Madame la présidente, ma question est dans le droit fil de ce dont nous avons pris connaissance par la presse. Les relations entre les deux pays sont pour l'instant difficiles, c'est le moins qu'on puisse dire. Voilà six mois, il a été demandé aux autorités marocaines de rappeler trois des officiers des services secrets qui séjournèrent en Belgique; il semble que le Maroc continue à ignorer cette demande.

décembre, j'ai appris que le ministre aurait déjà répondu à ces questions dans cette commission mais je n'en ai trouvé aucune trace.

En juillet dernier, M. Winants, l'administrateur général de la Sûreté de l'État, a exigé que le Maroc rappelle trois agents de son service secret, la Direction générale des études et de la documentation (DGED) parce que leur conduite était inacceptable. Y a-t-il un lien entre cette affaire et les arrestations de terroristes présumés auxquelles il a été procédé la semaine dernière? Ces trois agents se trouvent-ils encore dans notre pays? En quoi leur présence chez nous influe-t-elle sur les relations belgo-marocaines? Le ministre apporte-t-il son soutien à la demande de M. Winants?

**03.02 Michel Doomst (CD&V):** Le ministre pourrait-il clarifier aujourd'hui la réponse dont nous avons déjà pu prendre connaissance dans "De Morgen"?

Le Maroc a opposé une fin de non-recevoir à la requête émanant de notre Sûreté de l'État et visant à demander à Rabat de rappeler trois de ses agents secrets qui travaillent chez nous. Ces agents seraient toujours actifs à Bruxelles. Les pays qui nous entourent sont également confrontés à des difficultés avec la DGED. Depuis combien de temps le ministre en est-il informé? De quel arsenal légal dispose-t-il pour intervenir dans cette affaire? Combien d'agents secrets étrangers sont-ils actifs en Belgique?

**03.03 Jean-Luc Crucke (MR):** De betrekkingen tussen beide landen verlopen stroef. Er werd de Marokkaanse autoriteiten gevraagd drie van de in ons land verblijvende officieren van de geheime diensten terug te roepen, maar Marokko schijnt vooralsnog



Une récente déclaration du chef de la Sûreté de l'État, M. Winants, est assez claire; il confirmait refuser tout contact avec la Direction générale d'études et de documentation (DGED) tant que ce problème n'avait pas trouvé de solution.

Monsieur le ministre, comment interpréter ce silence du Maroc, cette absence de relation et de concrétisation?

Peut-on penser que l'affaire Belliraj a laissé de telles traces qu'il semble difficile d'établir un dialogue, pourtant indispensable en cette matière?

Une enquête a-t-elle eu lieu sur le comportement de ces trois agents? Si oui, quelles en sont les conclusions? Peut-on confirmer qu'ils auraient agi contre la Sûreté de l'État?

**03.04** **Jo Vandeurzen**, ministre: Madame la présidente, chers collègues, la Sûreté de l'État m'informe régulièrement de la situation avec le service du renseignement marocain, la DGED, service habilité à officier hors du Maroc.

Il est inexact de dire que le Maroc est resté sans réaction. Une réunion entre des responsables des deux services a eu lieu fin août 2008 et la question du départ de ces personnes a été évoquée. La demande de la Sûreté de l'État concernant trois agents marocains de la DGED n'a pas pour origine l'affaire Belliraj, qui est traitée directement par la Direction générale de la surveillance du territoire (DGST), l'autre service de renseignement marocain.

Il est exact que la Sûreté de l'État a regretté que la DGST ne lui ait pas transmis plus rapidement et préalablement les informations sur Belliraj; cela a fait l'objet d'une mise au point constructive entre la Sûreté de l'État et la DGST qui partage le constat du travail considérable à effectuer ensemble pour lutter contre la menace terroriste.

La mesure demandée le 8 juillet 2008 par la Sûreté de l'État à l'encontre des trois officiers de la DGED présents sur notre territoire et bénéficiant de la couverture diplomatique a pour but de permettre à la collaboration avec la DGED de continuer de manière fructueuse.

Le contact avec la DGED n'a jamais cessé. Une réunion pour mettre les choses au point a eu lieu entre les responsables de ces deux services à la fin août.

Il n'est pas possible de répondre à la question au sujet d'une enquête vis-à-vis du comportement de ces trois agents, ni au sujet de ses conclusions en raison de la loi relative à la classification.

niet in te gaan op dat verzoek.

Het hoofd van de Staatsveiligheid, de heer Winants, weigert elk contact met de DGED zolang dit probleem niet van de baan is.

Hoe moeten we het verbreken van de betrekkingen en het niet-inwilligen van dit verzoek interpreteren? Zou het kunnen dat de zaak-Belliraj de betrekkingen zo heeft verziekt dat het moeilijk is geworden de dialoog weer op gang te brengen? Werd een onderzoek ingesteld naar de handelwijze van die agenten?

**03.04** **Minister Jo Vandeurzen:** De Staatsveiligheid houdt me op de hoogte van de evolutie van de betrekkingen met de Marokkaanse inlichtingendiensten, de "Direction générale d'études et de documentation" (DGED).

Marokko heeft wel degelijk op onze vraag gereageerd. Eind augustus 2008 werd een vergadering gehouden met de verantwoordelijken van beide diensten, waarop het vertrek van die personen aan bod kwam. Het verzoek van de Staatsveiligheid met betrekking tot de drie Marokkaanse agenten van de DGED vloeit niet voort uit de zaak-Belliraj, die rechtstreeks behandeld wordt door de DGST (Direction générale de la surveillance du territoire)

De Staatsveiligheid betreurt dat de DGST de informatie met betrekking tot Belliraj niet vroeger heeft overgezonden. Een en ander werd tussen de Staatsveiligheid en de DGST besproken.

De op 8 juli 2008 door de Staatsveiligheid gevraagde maatregel ten aanzien van de officieren van de DGED moest de voortzetting van de samenwerking met de DGED precies mogelijk maken. Het contact met die dienst werd nooit verbroken.

Alleen de relaties tussen de Veiligheid van de Staat en de DGED zijn opgeschort. Zodra een definitief positief gevolg is gegeven aan het verzoek van de Veiligheid van de Staat, kunnen de relaties met de DGED op een hernieuwde basis worden hervat.

De samenwerking tussen de Veiligheid van de Staat en haar Marokkaanse pendant van de DGST wordt op regelmatige wijze voortgezet. Het verzoek is pas begin juli 2008 geformuleerd en was niet opgesteld in bewoordingen die een onmiddellijk vertrek uit België impliceerden. Naar aanleiding van het verzoek vond eind augustus een vergadering tussen de leidinggevende personen van beide diensten plaats. Aangezien de betrokkenen reeds in België waren gevestigd, is het logisch dat hun een bepaalde termijn wordt toegekend om het grondgebied te verlaten.

Bij dat alles moet men in het achterhoofd houden dat de DGED een zogenaamde offensieve dienst is. Hij heeft als opdracht inlichtingen te verzamelen in het buitenland. Dat kan op twee manieren: ofwel in goede verstandhouding met de inlichtingendiensten van het land waarin de officieren van de DGED actief zijn, ofwel op clandestiene wijze. Het laatste geval kan worden geïnterpreteerd als een vijandige activiteit. Ten opzichte van een gastland is er daarbij ook sprake van onverenigbaarheid met het diplomatieke statuut.

Uit geclassificeerde inlichtingen, die mij werden bezorgd door de Veiligheid van de Staat, blijkt de vraag tot vervanging van de inlichtingenofficieren gerechtvaardigd. De samenkomst met de Marokkaanse binnenlandse dienst DGST wordt gewoon voortgezet.

Zoals reeds gesteld, mag een buitenlandse dienst niet opereren op het grondgebied van een andere Staat. Toch kan het, in het kader van samenwerkingsverbanden, gebeuren dat sommige inlichtingenofficieren aanwezig zijn binnen de diplomatieke vertegenwoordigingen, met name om informatie te verstrekken aan hun land van herkomst.

Indien die activiteit ter kennis wordt gebracht van de inlichtingendienst van het gastland, is er geen enkel probleem. Zodra een buitenlandse inlichtingendienst ervoor kiest om te opereren in de clandestiniteit, operaties te leiden op het grondgebied van een ander land, een informantennetwerk op te zetten of enige andere operatie van hetzelfde type te ondernemen, zonder het gastland daarvan vooraf op de hoogte te brengen en zonder ervoor of nadien het resultaat van zijn onderzoeken mee te delen, pleegt hij vijandige activiteiten.

Indien die activiteiten voortduren nadat ze aan de betrokken dienst zijn gemeld, kan die vijandige houding aanleiding geven tot maatregelen. Op de vraag betreffende het aantal agenten of officieren van de DGED die actief zijn op het Belgische grondgebied, kan geen antwoord worden gegeven, om redenen van classificatie. Ik ga ervan uit – en volgens recente inlichtingen blijkt dat ook – dat de drie

Ik kan geen antwoord geven op de vraag inzake het onderzoek naar de handelwijze van de agenten of de besluiten daarvan, omdat de wet betreffende de classificatie in deze van toepassing is.

Les relations entre la Sûreté de l'État belge et la DGED sont interrompues jusqu'à ce que les agents marocains quittent notre pays. La collaboration avec DGST, la Sûreté de l'État marocaine, se poursuit toutefois normalement. Notre demande date de début juillet 2008 et le départ immédiat des agents n'a pas été requis. Une réunion a eu lieu fin août entre des responsables de la Sûreté de l'État belge et la DGED. Il est logique que les agents disposent d'un certain délai pour quitter notre pays.

La DGED est un service "offensif", qui collecte des informations à l'étranger, ce qui peut se faire en bonne intelligence avec le pays hôte, mais également clandestinement. Dans ce dernier cas, il s'agit d'une activité hostile, incompatible avec un statut diplomatique. Selon mes renseignements, la requête de la Sûreté de l'État belge est légitime. Si ces activités hostiles se poursuivent après que le pays hôte en demande la cessation, des mesures peuvent être prises. Je présume que les trois officiers concernés quitteront notre pays spontanément. Dans le cas contraire, je prendrai les mesures qui s'imposent en concertation avec le ministre des Affaires étrangères.

Il est excessif de parler d'une guerre entre les deux services. Dès que la DGED aura rappelé les agents, la situation se résoudra automatiquement. La Sûreté de l'État belge n'a pas l'intention d'interrompre la collaboration avec la DGED mais bien de mettre fin aux comportements hostiles.

Le nombre d'agents ou d'officiers de la DGED actifs dans notre pays

inlichtingenofficieren van de DGED spontaan België zullen verlaten. Indien toch blijkt dat er zich nog een probleem zou voordoen, dan zal ik de gepaste matregelen bespreken met mijn collega van Buitenlandse Zaken.

Spreken van een open oorlog tussen beide diensten lijkt mij overdreven. De situatie lost zich vanzelf op, zodra de DGED gevolg geeft aan het verzoek van de Veiligheid van de Staat tot terugroeping van officieren die in België een vijandige houding aan de dag hebben gelegd. Het is niet de bedoeling van de Veiligheid van de Staat een einde te maken aan de samenwerking met de DGED, maar wel de DGED te verstaan te geven dat haar vijandige gedragingen onaanvaardbaar zijn en dat de samenwerking op een nieuwe basis moet worden hervat.

Wat betreft het aantal buitenlandse geheim agenten die aanwezig zijn in ons land, ik kan die informatie niet openbaar maken wegens de wet op de classificatie. Ik wil er echter wel op wijzen dat, hoewel het aantal op ons grondgebied aanwezige officieren op zichzelf een interessant gegeven is, hun aantal minder belangrijk is dan de verenigbaarheid van hun activiteiten met de Belgische belangen.

**03.05 Flor Van Noppen (N-VA):** Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik heb hetzelfde antwoord gekregen als wat ik in De Morgen heb gelezen, alleen was nu het eerste stuk in het Frans.

Op de vraag of de drie nog in ons land zijn, heb ik nog altijd geen antwoord gekregen. Ik weet dat eind november die mensen nog in ons land waren, maar of dat momenteel het geval is, weet ik nog niet.

**03.06 Michel Doomst (CD&V):** Mijnheer de minister, de gegevens uit uw antwoord waren inderdaad al voor een stuk bekend geraakt. Dat betekent eigenlijk dat door het incident de relaties tussen de beide diensten in elk geval zijn verbeterd. Een aantal pijnpunten is daar nu duidelijk geworden.

Het is de bedoeling in de komende weken of maanden daaromtrent nog nieuwe initiatieven te nemen. Een dergelijke vorm van goede samenwerking lijkt mij toch wel belangrijk voor de tijdige detectie van bepaalde fenomenen. Een verbeterde samenwerking kan volgens mij ook tot betere resultaten leiden.

Ik wil graag weten of er nog initiatieven zijn gepland.

**03.07 Jean-Luc Crucke (MR):** Je remercie le ministre pour sa réponse. Je me réjouis de voir que les ponts ne sont pas coupés avec le Maroc. Quand on connaît l'importance de la communauté marocaine dans notre pays, on sait qu'il y a un intérêt à pouvoir travailler en bonne intelligence. Cependant, certains faits sont inadmissibles et doivent être dénoncés.

**03.08 Minister Jo Vandeurzen:** Ik ga ervan uit dat op het niveau van die diensten die zaak op een behoorlijke manier zal worden

constitue une information confidentielle. En soi, le nombre est d'ailleurs moins important que la nature des activités exercées.

**03.05 Flor Van Noppen (N-VA):** Les agents concernés se trouvent-ils toujours sur notre territoire?

**03.06 Michel Doomst (CD&V):** Il est important de détecter pareils phénomènes à temps et c'est pourquoi il convient d'améliorer encore la coopération entre la Sûreté de l'État et d'autres services, à l'avenir. Des initiatives sont-elles prévues dans ce sens?

**03.07 Jean-Luc Crucke (MR):** Het verheugt me dat onze bruggen met Marokko niet verbrand zijn. Gelet op het belang van de Marokkaanse gemeenschap in ons land hebben we er alle belang bij dat we in een goede verstandhouding kunnen samenwerken. Toch zijn bepaalde feiten ontoelaatbaar en moeten zij worden veroordeeld.

**03.08 Jo Vandeurzen, ministre:** Les services régleront cette affaire

afgehandeld.

comme il sied.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**04** **Vraag van de heer Luk Van Biesen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "het stijgend gebruik van af luistertechnieken" (nr. 8707)**

**04** **Question de M. Luk Van Biesen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le recours de plus en plus fréquent aux écoutes" (n° 8707)**

**04.01** **Luk Van Biesen** (Open Vld): Geachte mijnheer de vice-eerste minister, het gebruik van af luistertechnieken is sinds de inwerkingtreding van de wet van 1994 steeds maar gestegen. In 2002 gaven de Belgische onderzoeksrechters bijna 900 opdrachten om een telefoon af te luisteren. In 2003 werden er dat al 1.350, in 2004 werden dat er 2.582, en 2007 was goed voor 3.606 afgetapte telefoonnummers. Voor 2008 verwacht men dat het boven de 4.000 zal uitkomen.

**04.01** **Luk Van Biesen** (Open Vld): Depuis l'entrée en vigueur de la loi en 1994, le recours aux écoutes n'a cessé de croître. Cette technique d'enquête a déjà prouvé son utilité mais exige néanmoins un investissement important en argent et en personnel.

Die cijfers zijn eigenlijk nog een onderschatting, omdat de politiediensten en de onderzoeksrechters niet altijd alle evaluatieformulieren invullen.

Pour quels délits la technique est-elle la plus utilisée? Quels sont les coûts totaux pour 2007 et quelle est l'estimation pour 2008? Combien d'heures d'écoutes téléphoniques ont été enregistrées en 2007 et quelle est l'estimation pour 2008? Dans quel pourcentage des cas l'écoute téléphonique a-t-elle fourni des informations intéressantes? Le ministre familiarisera-t-il les magistrats avec la loi sur les écoutes par le biais de formations? À combien s'élèvent les frais de justice au total dans le cadre de telles écoutes téléphoniques?

Toch blijven die cijfers veelbetekenend. Het wijst erop dat af luisteren als onderzoeksmethode steeds meer ingeburgerd geraakt.

Afluisteren is een onderzoeksmethode die de inzet van veel personeel en nog meer geld vereist. Waar in 2001 nog 0,6 miljoen euro aan af luisteren opging, bedroegen in 2003 de kosten 5 miljoen. Bij die bedragen wordt nog niet de telefoonidentificatie en -registratie geteld.

Die techniek heeft al zijn nut bewezen. Denken we maar aan de zaak rond ex-Rode Duivel Gilbert Bodart. De moordenaars van politieagente Kitty Van Nieuwenhuysen werden ook gearresteerd na telefonisch onderzoek.

Mijnheer de minister, kunt u een antwoord geven op de volgende vragen?

Voor welke types van misdrijven wordt die techniek het meest gebruikt?

Wat zijn de totale kosten van die onderzoeksmethode voor 2007? Wat is de raming voor 2008?

Hoeveel uren telefoontap werd in 2007 opgenomen? Wat is ook daarvoor de raming voor 2008?

In hoeveel procent van de gevallen leverde de telefoontap in 2007 belangrijke informatie op?

Denkt u eraan om onder meer via opleidingen de magistraten efficiënter te laten omgaan met de af luisterwet?

Ook vraag ik naar de totale gerechtskosten die in dergelijke telefoongesprekken een rol speelt.

**04.02** **Minister Jo Vandeurzen**: Geachte collega, het gebruik van de

**04.02** **Jo Vandeurzen**, ministre:

afluistermaatregel is inderdaad met de jaren toegenomen, van 2.562 maatregelen in 2004 tot 3.603 maatregelen in 2007. Op dit ogenblik staat de teller voor het jaar 2008 op ongeveer 3.400.

De cijfers worden jaarlijks bekendgemaakt via het jaarlijks verslag van de minister van Justitie aan het Parlement in uitvoering van artikel 90 decies van het Wetboek van strafvordering. Het verslag betreffende de gegevens van het jaar 2007 zal in de tweede helft van 2009 worden bezorgd aan het Parlement. De gegevens over het jaar 2006 heb ik meegedeeld aan de Kamers bij brief van 11 februari 2008.

De afluistermaatregel werd in de periode 2004-2007 het meest toegepast in gerechtelijke onderzoeken die sloegen op criminele organisaties, verdovende middelen, moord en vergiftigingen, diefstal met geweld en afpersing, en hormonenzwendel.

U zult begrijpen dat het moeilijk is om in antwoord op een mondelinge vraag gedetailleerde statistieken en cijfers te geven. Ik nodig u desgevallend uit om uw vraag opnieuw schriftelijk te stellen. Tevens nodig ik u uit om de verslagen te raadplegen die de ministers van Justitie jaarlijks meedelen aan de Kamers in uitvoering van het vermeld artikel 90 decies van het Wetboek van strafvordering.

Er wordt vaak een beroep gedaan op een vertaler of tolk. Doorgaans gaat het om tussen de 32 tot 38 verschillende talen. De meest vermelde talen in de rapporteringen in uitvoering van artikel 90 decies van het Wetboek van strafvordering zijn Arabisch, Engels, Frans, Duits, Berbers, Albanees, Bulgaars, Roemeens, Russisch, Spaans, Turks en Italiaans.

De totale gerechtskosten voor 2007 konden worden berekend op 13.622.154,28 euro. Concreet betekent dat, dat de jaarlijkse kostprijs voor de uitvoering van afluistermaatregelen 3.013.576,14 euro bedroeg.

De jaarlijkse kostprijs voor het registreren van in- en uitgaand telefoonverkeer, de activeringskosten, de observaties en de identificatie van de bekomen nummers bedroeg 10.608.578,14 euro.

De totale gerechtskosten voor 2008 kunnen op heden voorlopig worden geraamd op 20.019.504,70 euro.

Concreet betekent dit dat de jaarlijkse kostprijs voor het uitvoeren van de afluistermaatregelen momenteel 16.008.440,16 euro bedraagt. Een extra bedrag van 1.301.434,21 euro zal nog dit jaar worden vereffend. De jaarlijkse kostprijs voor het registreren van in- en uitgaand telefoonverkeer, de activeringskost, de observaties en de identificatie van de bekomen nummers bedraagt op heden 4.011.460,54 euro.

Op basis van de beschikbare evaluatieformulieren werd in 2007 het totaal aantal uren van beluisterde gesprekken berekend op 19.960,4. Hiervan werd 10,8% uitgeschreven, zijnde 2.157,33 uren. Een raming voor 2008 is momenteel niet voorhanden. In 2007 bleek 60% van de afgeluisterde maatregelen belangrijke tot cruciale elementen te hebben aangeleverd. Dit is een loutere indicatie. Het resultaat van een afluistermaatregel kan immers niet worden losgekoppeld van het

Le nombre d'écoutes est passé de 2.562 en 2004 à 3.603 en 2007. Pour 2008, le nombre d'écoutes est actuellement de 3.400. Les chiffres sont transmis chaque année au Parlement. Le rapport relatif à 2007 sera communiqué au Parlement au cours du second semestre 2009. J'ai déjà communiqué les données relatives à 2006 le 11 février 2008. La technique est le plus souvent utilisée dans les enquêtes judiciaires relatives à des organisations criminelles, à des affaires de drogue, d'assassinat et d'empoisonnement, de vols avec violences et d'extorsions ainsi que dans des affaires de trafic d'hormones. Si M. Van Biesen dépose à nouveau la question par écrit, je pourrai lui communiquer les statistiques et les chiffres demandés. Je fais également référence aux rapports annuels présentés au Parlement. Il est souvent fait appel à des traducteurs ou des interprètes. Le total des frais de justice pour 2007 était de 13.622.154,28 euros. Le coût annuel des écoutes s'élève à 3.030.576,14 euros.

Le coût annuel de l'enregistrement des communications téléphoniques entrantes et sortantes, des frais d'activation, des observations et l'identification des numéros s'élève à 10.608.578,14 euros.

Pour 2008, le total des frais de justice a provisoirement été estimé à 20.019.504,70 euros. Le coût annuel des écoutes s'élève à 16.008.440,16 euros. Un montant supplémentaire de 1.301.433,21 euros sera encore réglé cette année. Le coût annuel de l'enregistrement des communications entrantes et sortantes, les frais d'activation, les observations et de l'identification des numéros s'élève actuellement à 4.011.406,54 euros.

En 2007, la durée des écoutes était de 19.960,4 heures, dont 10,8% ont fait l'objet d'une

parallele gebruik van andere opsporingsmethoden zoals het eenvoudige verhoor door de politie tijdens het onderzoek of op het proces door de rechter ten gronde, de verhoren van getuigen, het in beslag nemen van overtuigingsstukken, huiszoekingen, bankonderzoeken, enzovoort.

Ik kom dan bij de vraag over de vorming en de opleiding. Deze problematiek komt elk jaar aan bod in de permanente vorming van de magistraten die door de Hoge Raad voor de Justitie en de FOD Justitie wordt georganiseerd. Binnenkort zal dit gebeuren door het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

**04.03 Luk Van Biesen** (Open Vld): Ik dank de minister voor het uitvoerige antwoord. Ik zal nakijken of er een bijkomende, schriftelijke vraag moet worden gesteld. Mijn honger is voorlopig zeker gestild.

retranscription. Il n'existe aucune estimation pour 2008. En 2007, 60% des communications écoutées contenaient des informations importantes voire cruciales.

La problématique de la formation est abordée chaque année dans le cadre de la formation permanente des magistrats organisée par le Conseil supérieur de la Justice et le SPF Justice.

**04.03 Luk Van Biesen** (Open Vld): Je me pencherai sur l'utilité d'encore poser une question écrite complémentaire.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**05 Vraag van mevrouw Hilde Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "het rapport inzake het Nederlands drugbeleid" (nr. 8633)**

**05 Question de Mme Hilde Vautmans au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le rapport relatif à la politique néerlandaise en matière de drogues" (n° 8633)**

**05.01 Hilde Vautmans** (Open Vld): Mijnheer de minister, als Limburger vind ik dat dit een belangrijk onderwerp is, dat bij ons heel erg leeft. Ik weet dat u daar heel erg mee bezig bent.

**05.01 Hilde Vautmans** (Open Vld): Selon le rapport des professeurs Fijnaut et De Ruyver, la collaboration internationale est indispensable pour maîtriser le problème de la drogue. Bien que le ministre se soit réuni avec son collègue néerlandais concernant le problème des coffeeshops à Maastricht, il reste encore du pain sur la planche.

Ongeveer een maand geleden hebben de professoren Fijnaut en De Ruyver een rapport bekendgemaakt met een aantal conclusies en aanbevelingen, die eigenlijk voor de hand liggen. Ze zeggen dat er internationaal veel meer moet worden samengewerkt om de drugsproblematiek onder controle te krijgen. U hebt ook de debatten gevoerd met uw Nederlandse collega's over de verplaatsing van de coffeeshops in Maastricht naar de grens, weg uit de steden. Ook intern Belgisch is er wat gebeurd. Met de vorige regering hebben wij een aantal stappen gezet voor het drugbeleid, waarvan de Open Vld een groot voorstander was. Internationaal dienen er echter wel wat dingen te gebeuren.

Le ministre a-t-il déjà pris des initiatives en ce qui concerne la recommandation selon laquelle le Limbourg et Liège devaient élaborer un plan d'action commun? Quelles conclusions le ministre a-t-il tiré du rapport et quelles mesures seront encore prises à l'avenir? À quels niveaux le rapport est-il examiné?

Een van de aanbevelingen is dat Limburg en Luik gezamenlijk een actieplan zouden uitwerken. Hebt u daaromtrent al stappen gezet? Ik weet dat dat misschien veeleer iets is voor de provinciegouverneurs, maar ik weet ook dat u daar heel erg mee bezig bent. Welke conclusies trekt u uit het rapport van de heren Fijnaut en De Ruyver? Welke stappen zult u zetten om ze ten uitvoer te brengen? Welke stappen volgt u als Limburger voor dat overleg met Luik? Wat zal er concreet gebeuren met dat rapport? Op welke niveaus is dat besproken? Graag uw mening daarover.

**05.02 Minister Jo Vandeuren:** De vorige regering heeft inderdaad enige maatregelen voor het drugbeleid genomen. Ik zal daar geen commentaar op geven, maar ik ben blij dat we samen vaststellen dat het drugbeleid in de vorige regering niet onopgemerkt is gebleven.

**05.02 Jo Vandeuren, ministre:** Le rapport a trait à la maîtrise du problème de la drogue et non pas à la disparition de la drogue du

Intussen heb ik kennis genomen van het rapport voor een gezamenlijke beheersing van druggerelateerde criminaliteit in de euregio Maas-Rijn van de professoren Brice De Ruyver en Cyrille Fijnaut. Het rapport heeft de verdienste een globaal overzicht te schetsen van de drugproblematiek in de euregio Maas-Rijn en daarbij geen taboes uit de weg te gaan. Het rapport geeft evenwel in zijn titel zijn beperkingen aan. Het betreft de beheersing van de drugproblematiek, zoals de onderzoekers terecht vooraf aangeven, en niet het verdwijnen van drugs uit het straatbeeld in de euregio.

Wij onthouden uit het rapport alvast het volgende. Het beleid van de coffeeshops heeft op alle vlakken gefaald. De hooggeprezen scheiding der markten is niet bereikt, integendeel. De coffeeshops zijn uitgegroeid tot de verbinding par excellence tussen de gewone verbruiker en de georganiseerde misdaad. De massa's drugstoeristen zijn een gedroomde afzetmarkt voor allerlei soorten drugs met fenomenen als illegale drugpanden en drugrunners tot gevolg. Rond elke coffeeshop ontstaat een illegale markt. De achterdeur werd niet bewaakt met als gevolg dat die in handen is van de georganiseerde misdaad, die nog meer de laagste lagen van de bevolking betreft bij haar activiteiten door ze aan te moedigen cannabisplantages te hebben in private woonsten.

We onthouden ook dat de coffeeshops het enige verschil betekenen met de andere landen in de euregio en dat ze disproportioneel grote gevolgen hebben gehad, wat blijkt uit de bijzondere rol die Nederland speelt in de drugmarkten van Nederland en de wereld.

Ten derde, een breed gedoogbeleid, laat staan een legalisering, zal nooit leiden tot een beheersing van de drugproblematiek. Een consequent gezamenlijk en realistisch ontradingsbeleid dringt zich op.

Ten vierde, het rapport wijst voorts op de ernst van de drugproblematiek in de euregio als gevolg van zijn bijzondere geografische ligging, uiteraard het knooppunt van verschillende landsgrenzen.

Wat volgt, is ook de basis van een communiqué dat ik samen met collega Dewael heb uitgegeven. Wij ondersteunen uiteraard nadrukkelijk de vaststellingen en de besluiten van het rapport. Wij stellen vast dat het grotendeels onze beleidsvisie inzake drugs schraagt. Alleen het voorstel van de verplaatsing van de coffeeshops naar één afgebakende zone, een zogenaamde coffeecorner, in Maastricht lijkt ons, mede op basis van het rapport, niet het aangewezen traject.

In verband met de situatie in Maastricht stellen wij een poging vast een geheel unilateraal spreidingsplan door te drukken. Wij steunen de Belgische en Nederlandse burgemeesters in hun verzet. Wij noteren dat de Nederlandse minister en het CDA een andere oplossing willen voor de coffeeshops en er eigenlijk vanaf willen. De Nederlandse minister van Justitie, de heer Hirsch Ballin, heeft ook een nota ter zake voor het parlement aangekondigd. Alleen zullen wij de gerechtsprocedures van de gemeenten op elkaar laten aansluiten, waarvoor alvast aan de zijde van de Nederlandse justitieminister begrip is.

paysage urbain dans l'Eurorégion.

Nous retenons que la politique en matière de coffeeshops a été un échec à tous les niveaux. Les shops sont devenus le lien entre l'utilisateur ordinaire et la criminalité organisée. Ils constituent la seule différence avec les autres pays de l'Eurorégion et ont entraîné des conséquences disproportionnées. Il ressort également du rapport qu'une large politique de tolérance, voire une légalisation, n'aboutira jamais à une maîtrise du problème. Par ailleurs, la gravité du problème de la drogue dans l'Eurorégion résultant de sa situation géographique spécifique est également mise en évidence.

Le rapport appuie en grande partie notre vision politique en matière de drogues. Seul le déplacement des shops dans une zone délimitée, un "coffeecorner", ne nous paraît pas indiquée.

Nous soutenons les bourgmestres belges et néerlandais dans leur rejet de ce plan de répartition unilatéral. Le ministre néerlandais de la Justice entend supprimer les coffeeshops et a annoncé une note en ce sens au Parlement néerlandais. Il fait cependant preuve de compréhension face à notre volonté de coordonner les procédures juridiques des communes. Nous voulons investir dans cette Eurégion dont il ne faut pas sous-estimer la fonction d'exemple potentielle pour d'autres régions transfrontalières.

Il convient avant tout d'élaborer une politique de riposte nationale en matière de narcotourisme, cette stratégie pouvant ensuite être intégrée aux plans d'action eurégionaux et/ou d'arrondissement. Un plan d'approche assorti de priorités et d'un calendrier a été examiné la semaine dernière avec le collège des procureurs généraux.

Wij zijn van plan te investeren in de euregio. De euregio kan een voorbeeld worden van een adequate projectmatige aanpak, zowel van dossiers als van grensoverschrijdende samenwerking. Samenwerking tussen het federale parket en het Nederlandse landelijke parket moet leiden tot het oprollen van criminele netwerken en het droogleggen van de financiële stromen.

De drugproblematiek in België is natuurlijk meer dan de problematiek van de euregio. Ook andere al dan niet grensoverschrijdende regio's verdienen een gelijkwaardige aanpak als die in de euregio, die als voorbeeld moet dienen. Wij denken hierbij een de problematiek van de megadancings in het grensgebied met Noord-Frankrijk.

Wij menen dan ook dat eerst een nationaal lik-op-stukbeleid inzake drugtoerisme dient te worden uitgekend. Dat laat Justitie toe sneller in te grijpen en het kan op uniforme wijze in alle grensgebieden en parketten worden toegepast. Dat beleid kan vervolgens worden meegenomen in de euregionale actieplannen en/of arrondissementele actieplannen van de parketten Luik, Verviers, Tongeren en Hasselt, waarin afhankelijk van de omgevingsanalyses specifieke lokale aspecten kunnen worden belicht.

Het actieplan van de euregio is dan ook voornamelijk belangrijk als een voorbeeld van een optimale adequate uitwerking van een grensoverschrijdende samenwerking. Voor de talrijke lopende initiatieven – ons inziens onder meer in te schrijven in de uitgetekende tijdschema's van het rapport-De Ruyver-Fijnaut – heb ik een plan van aanpak uitgetekend inzake de prioriteiten die eerst moeten worden uitgewerkt en de gewenste timing. Dat heb ik trouwens vorige week vrijdag besproken met het College van procureurs-generaal. Ik heb met hen een schema afgesproken om werk te maken van een aantal concrete onderdelen waarvan is gezegd dat zij belangrijk en nuttig zijn om in het euregionale project op te nemen.

Naast het lik-op-stukbeleid zijn daarbij uiteraard ook de onderzoeken in de diepte betrokken. De betrokkenheid van het federaal parket moet daarin worden beschreven. Wat vooral belangrijk is in het euregionale project, is het maken van goede afspraken op het niveau van het openbaar ministerie en de politie met betrekking tot het voortzetten van gestarte onderzoeken in het andere land.

Een vraag van de Belgische bevoegde diensten is dat wanneer zij een onderzoek starten dat leidt naar filières georganiseerde criminaliteit richting Nederland, zij dan klare en heldere afspraken kunnen maken en de zekerheid hebben dat de onderzoeken ook in de diepte zullen worden gevoerd. Dat is een van de elementen uit het rapport wanneer het gaat over de ervaring van de Belgen met de samenwerking. Het heeft immers weinig zin om een lik-op-stukbeleid te voeren naar overlastfenomenen als men niet de achterliggende onderzoeken in de diepte kan voeren.

Wat uw vraag over Limburg-Luik betreft, in overeenstemming met de internationale verdragen is cannabis voor de Belgische wetgeving een illegale drug. Het bezit van illegale drugs is strafbaar. Er is in ons land dus geen sprake van decriminalisering, dat wil zeggen van het niet langer beschouwen van een gedraging als een misdrijf of als een strafbare gedraging.

Au niveau du ministère public et de la police, il s'agit de conclure des accords efficaces à propos de la poursuite d'enquêtes ouvertes dans un autre pays.

Concernant la question relative à Limbourg-Liège, je tiens à souligner que la détention de cannabis, qui est une drogue illégale au regard de la législation belge, est punissable. Il n'est aucunement question d'une dépenalisation. Par contre, il a effectivement été indiqué à l'époque, dans une circulaire, que la possession de cannabis pour usage personnel requérait la priorité la plus faible. Quoi qu'il en soit, un procès-verbal est rédigé.

Enfin, l'accord de gouvernement fait explicitement mention d'une politique de dissuasion.



Het is wel juist dat, nadat het Grondwettelijk Hof de wettelijke betonning van het gedoogbeleid in België heeft vernietigd, er opnieuw een rondzendbrief is met een gedifferentieerd vervolgingsbeleid, waarin de prioriteiten worden vastgelegd bij het opsporen en het vervolgen door het openbaar ministerie.

Die richtlijn bepaalt dat aan het bezit van een meerderjarige van een hoeveelheid cannabis voor persoonlijk gebruik de laagste prioriteit wordt gegeven in het vervolgingsbeleid, wanneer het gaat over bezit dat niet gepaard gaat met bezwarende omstandigheden of met de verstoring van de openbare orde.

Er wordt voor elke inbreuk hoe dan ook een proces-verbaal opgesteld, ook al is dat in sommige gevallen een vereenvoudigd proces-verbaal. Dat betekent dat er altijd een mogelijkheid bestaat om te reageren.

Het regeerakkoord spreekt uitdrukkelijk van een ontradingsbeleid. Dat staat ook in het nationaal veiligheidsplan. Ik denk dat dat ook de juiste invalshoek is.

**05.03 Hilde Vautmans** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik heb een paar bijkomende vragen. U zegt dat u vorige week vrijdag een plan van aanpak met prioriteiten hebt besproken. Kan ik daarvan een kopie krijgen?

Ik ben heel blij dat er heel goede afspraken werden gemaakt over de voortzetting van processen wanneer men te maken heeft met internationale bendes. We weten immers allemaal dat criminelen zich niet laten tegenhouden door een landsgrens.

Wat Limburg-Luik betreft, ik heb daarover weinig gehoord. Ik denk dus dat ik dat in Limburg zelf zal moeten vragen aan de gouverneurs hoever het daarmee staat.

Wat betreft de rondzendbrief met de criteria en de wettelijke bepalingen, vraag ik mij af of er een nieuw initiatief van de regering komt. Ik heb dat even wat minder gevolgd. Komt er een nieuw initiatief of blijft alles zoals het nu is?

**05.04 Minister Jo Vandeuren:** Ik heb al meermaals geantwoord op die vraag. Ik zal die rondzendbrief niet bij prioriteit wijzigen. Die rondzendbrief is een logische toepassing van de regels in ons land over de bevoegdheden en het vastleggen van prioriteiten in het opsporings- en vervolgingsbeleid.

Wat mij betreft, is die omzendbrief natuurlijk is iets anders dan hetgeen men ooit in een wet heeft geprobeerd, namelijk een en ander strafbaar stellen, maar tegelijkertijd de politie verbieden om bij de vaststelling van een strafbaar feit een pv op te maken. Die regeling werd door het Grondwettelijk Hof vernietigd. Wij zitten dus opnieuw in de normale logica van ons vervolgingsstelsel.

Ik heb bij de bespreking van de beleidsnota Justitie hier nog eens uitdrukkelijk gezegd dat er inderdaad een nationaal drugplan komt. Ik ben dat aan het voorbereiden met het College van procureurs-generaal. Ik meen dat het niet de bedoeling kan zijn om documenten te communiceren die werkafspraken bevatten of waarin ik antwoorden

**05.03 Hilde Vautmans** (Open Vld): Puis-je recevoir une copie de ce plan, avec les priorités qui ont été établies? En ce qui concerne Limbourg-Liège, je n'ai pas entendu grand-chose mais peut-être dois-je le demander aux gouverneurs concernés? Pour ce qui est de la circulaire, je me demande si le gouvernement prendra une nouvelle initiative ou si le statu quo sera maintenu.

**05.04 Jo Vandeuren,** ministre: La modification de la circulaire n'est pas une priorité à mes yeux. Cette circulaire constitue une suite logique des règles en vigueur dans notre pays. De même, il ne s'agit pas de la confondre avec ce qu'on a tenté autrefois de faire par le biais d'une loi, à savoir interdire à la police de rédiger un procès-verbal lors de la constatation d'un délit.

Je prépare, avec le Collège des procureurs généraux, un plan drogue national. Il est hors de question que je fournisse des informations à propos d'accords

heb gevraagd van het college. Ik heb een aantal zaken hier trouwens nogmaals uiteengezet. Het zal zeker te maken hebben met de vraag of wij een lik-op-stukbeleid kunnen organiseren, vooral in de grensregio's. De euregio is zo'n regio par excellence.

Hoe zullen wij de internationale samenwerking structureren? Ik heb de indruk dat er iets te veel overleg en iets te weinig effectiviteit in de systemen is. Het federaal parket zal een belangrijke rol spelen. In de relatie met Nederland noemen wij dat het fedland, het federaal parket en het landelijk parket Nederland. In de euregio heeft de afstemming ook te maken met de vraag naar de versterking van het BES, het Bureau voor Euregionale Samenwerking, die in het rapport staat. Dat is het gerechtelijke onderdeel van het driehoeksoverleg, tussen Justitie, politie en de bestuurlijke overheden, dat in het rapport wordt voorgesteld. Wij zullen dus inderdaad ook bekijken hoe wij dat het best vanuit België kunnen versterken. Momenteel hebben wij daar een parketjurist van het federaal parket, maar wij zullen het waarschijnlijk wat sterker moeten organiseren. Ook dat heb ik meegedeeld, naar aanleiding van de publicatie van het rapport van professoren Fijnaut en De Ruyver.

U mag er natuurlijk ook wel van uitgaan dat ik de situatie in Limburg zeer goed volg. Ik heb daarover contact met de gouverneur en ik pleeg daarover ook overleg met collega Dewael. Wat ik vaak hoor bij de politiemensen, is natuurlijk de vraag naar politionele versterking, alsook de vraag aan Justitie om adequaat om te gaan met toegezonden pv's en vaststellingen. Dat is mijn zorg in het verhaal. Ik heb daarover contacten met de vier parketten, namelijk Verviers, Tongeren, Hasselt en Luik.

**05.05 Hilde Vautmans** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**06 Vraag van de heer Raf Terwingen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen en aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de vermelding in het rijksregister van de afstammelingen in de eerste graad en de modernisering van de burgerlijke stand" (nr. 8723)**

**06 Question de M. Raf Terwingen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles et au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la mention dans le registre national des descendants au premier degré et la modernisation de l'état civil" (n° 8723)**

**06.01 Raf Terwingen** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, reeds op 29 november 2007 hebben wij samen met onze fractie een wetsvoorstel ingediend tot vermelding in het rijksregister van de afstammelingen in de eerste graad. De bedoeling was om voortaan de personen die bij de afwikkeling van een nalatenschap zijn betrokken, op een gemakkelijke manier te kunnen informeren over wie de afstammelingen zijn en wie in eerste graad als eerste erfgenaam in aanmerking komt.

Wij hebben het voorstel tijdens de commissie van 29 januari 2008 besproken. Er werd toen besloten om het advies van een aantal instanties in te winnen, zoals de minister van Binnenlandse Zaken en de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat.

de travail.

Le parquet fédéral aura un rôle majeur à jouer dans le cadre de la coopération internationale. Dans l'Eurégion, l'harmonisation est liée aussi à la demande de consolidation du Bureau de coopération eurégionale, qui représente le volet judiciaire de la concertation triangulaire entre justice, police et autorités administratives. Nous envisageons actuellement la manière dont la Belgique pourrait contribuer à cette consolidation.

Je suis très attentif à la situation au Limbourg et j'entretiens des contacts à ce sujet avec le gouverneur, le ministre Dewael et les parquets de Verviers, de Tongres, de Hasselt et de Liège.

**06.01 Raf Terwingen** (CD&V): En novembre 2007, notre groupe a déposé une proposition de loi visant à mentionner les descendants au premier degré dans le Registre national. Dans l'intervalle, tous les avis recueillis se sont révélés positifs.

Le ministre s'est-il déjà concerté au niveau du gouvernement à propos des implications budgétaires de cette proposition de loi? Compte-t-il inclure la

Ondertussen zijn de adviezen binnengekomen. Zij zijn allen positief. Telkens keerde echter hetzelfde pijnpunt terug, te weten de bijkomende werklast voor de lokale besturen om tot de invoering van de gegevens van de afstammelingen in eerste graad in het rijksregister te komen.

Aan het voornoemde gekoppeld, maakte u de terechte opmerking dat een en ander natuurlijk ook implicaties op budgettair vlak zou hebben.

Mijnheer de minister, in uw beleidsverklaring van 2008 kondigt u aan dat u samen met de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Ondernemen en Vereenvoudiging de modernisering van de burgerlijke stand voorbereidt. Inzonderheid zullen de akten worden gedigitaliseerd en centraal kunnen worden geraadpleegd. Daarenboven zal het Burgerlijk Wetboek aan de nieuwe technologieën worden aangepast.

In voormelde context zijn mijn vragen de volgende.

Mijnheer de minister, hebt u over de budgettaire implicaties van voornoemd wetsvoorstel op regeringsniveau reeds overleg kunnen plegen? Zo ja, wat zijn de resultaten?

Neemt u het huidige wetsvoorstel mee op in de modernisering van de burgerlijke stand, die u in uw beleidsverklaring aankondigde?

Wat is op dit ogenblik de stand van zaken van de aangekondigde modernisering?

**06.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, collega, de budgettaire implicaties van het wetsvoorstel tot vermelding in het rijksregister van de afstammelingen in eerste graad werden nog niet door de regering geraamd.

Wat de budgettaire weerslag voor de gemeenten betreft, zal de kostprijs vooral afhangen van het toepassingsgebied dat uiteindelijk zal worden weerhouden en van de gegevens die nu al door de gemeenten worden geregistreerd. Voorts valt het rijksregister onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken. Ik werd niet in kennis gesteld van een studie over de eventuele budgettaire impact van het wetsvoorstel.

Het is inderdaad mijn intentie om in samenwerking met de minister van Binnenlandse Zaken en de minister voor Ondernemen en Vereenvoudiging de modernisering van de burgerlijke stand voor te bereiden. De akten zullen worden gedigitaliseerd en zullen centraal kunnen worden geraadpleegd. Het Burgerlijk Wetboek zal aan de nieuwe technologieën worden aangepast.

Mijn departement voert op dit ogenblik voorbereidende gesprekken met de verschillende bij het project betrokken actoren. Het staat op dit ogenblik nog niet vast in welke mate en op welke wijze het project aan de realisatie van de doelstelling van het wetsvoorstel in kwestie zou kunnen bijdragen.

Overigens merk ik op dat het project in eerste instantie betrekking heeft op de materie van de akte van burgerlijke stand, terwijl het wetsvoorstel tot doel heeft afstammelingen in het rijksregister te

proposition de loi dans le projet de modernisation de l'état civil? Quel est l'état de la situation à cet égard?

**06.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: Les implications budgétaires de la proposition de loi concernée n'ont pas encore été évaluées à ce jour. J'ai l'intention de préparer la modernisation de l'état civil en concertation avec le ministre de l'Intérieur et le ministre pour l'Entreprise et la Simplification. Les actes seront numérisés et pourront être consultés de façon centralisée. Le Code civil sera adapté aux nouvelles technologies. Des discussions préparatoires sont en cours actuellement. Ceci étant dit, la proposition de loi concernée constitue essentiellement une matière démographique et relève donc de la compétence du ministre de l'Intérieur.

vermelden. Dat laatste is een bevolkingsmaterie die, zoals gezegd, onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken valt.

**06.03 Raf Terwingen** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb mijn huidige vraag inderdaad tegelijkertijd ten aanzien van uw collega van Binnenlandse Zaken ingediend. U bent echter sneller in het beantwoorden van vragen dan de minister van Binnenlandse Zaken. Ik zal in 2009 denkkelijk ook zijn antwoord krijgen.

**06.03 Raf Terwingen** (CD&V): Je lui ai également adressé la question mais vous avez répondu plus rapidement.

**06.04 Minister Jo Vandeurzen:** Ben ik sneller?

**06.05 Raf Terwingen** (CD&V): Blijkbaar, ondanks de toeloop.

**06.06 Minister Jo Vandeurzen:** (...).

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter:** Mevrouw Schryvers, uw vraag stond niet geagendeerd, maar volgt qua nummering wel op de vraag van de heer Terwingen.

**07 Vraag van mevrouw Katrien Schryvers aan de staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de minister van Justitie over "de gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 oktober 2008 op de verdeling van de kosten ingeval de echtscheiding werd uitgesproken op grond van art. 229, § 3 B.W." (nr. 8724)**

**07 Question de Mme Katrien Schryvers au secrétaire d'État au Budget, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État à la Politique des familles, adjoint à la ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au ministre de la Justice sur "les conséquences de l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 21 octobre 2008 pour la répartition des coûts en cas de jugement de divorce en vertu de l'art. 229, § 3 du Code civil" (n° 8724)**

**07.01 Katrien Schryvers** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijn vraag is al verschillende weken geleden ingediend. Daardoor is ze wellicht van de agenda geraakt. Het gaat over de verdeling van de kosten, ingeval de echtscheiding werd uitgesproken op grond van artikel 229, § 3. De toepassing van de nieuwe echtscheidingswet heeft daar een nieuw probleem doen rijzen ingevolge het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 oktober jongstleden, ten gevolge van een prejudiciële vraag. Er wordt gesteld dat artikel 1258, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 26 van de wet van 27 april 2007, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt.

**07.01 Katrien Schryvers** (CD&V): Un arrêt de la Cour constitutionnelle du 21 octobre est source de problèmes concernant la répartition des frais de divorce sur la base de l'article 229, paragraphe 3. Le ministre compte-t-il prendre une initiative afin de faire toute la clarté sur ce point?

Dit artikel in het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de kosten van de echtscheiding ten laste worden gelegd van de eisende partij, wanneer de echtscheiding wordt uitgesproken op grond van artikel 229, § 3. Daarmee wijkt die bepaling af van de echtscheiding op grond van artikel 229, § 1. Luidens artikel 1258, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden, behoudens afwijkende overeenkomst, de kosten verdeeld onder de partijen wanneer de echtscheiding is uitgesproken op grond van artikel 229, § 1 of § 2. Wanneer de echtscheiding uitgesproken is op grond van artikel 229, § 1, kan de rechter er anders over beslissen, rekeninghoudend met alle omstandigheden van de zaak. Volgens het Hof kan dit onderscheid niet redelijkerwijze worden verantwoord.

Het Hof geeft niet aan welke de gevolgen zijn van het arrest. Het arrest brengt, ons inziens, onduidelijkheid met zich over de vraag wie de kosten moet dragen in het geval de echtscheiding op grond van artikel 229, § 3 werd uitgesproken. Ik denk dat het nodig is daarover rechtszekerheid te creëren.

Ik heb dan ook de volgende vragen.

Welke bepaling moet de rechter, gezien het arrest van het Grondwettelijk Hof, toepassen met betrekking tot de kosten ingeval de echtscheiding op grond van artikel 229, § 3, werd uitgesproken?

Kan de rechter artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek toepassen ingeval de echtscheiding op grond van artikel 229, § 3, werd uitgesproken, nu deze bepaling aangeeft dat enkel de in het gelijk gestelde partij een rechtsplegingsvergoeding kan krijgen? Zo ja, wie is die in het gelijk gestelde partij? Kan de vergoeding alsnog worden omgeslagen als de rechter dat raadzaam acht?

Zult u een initiatief nemen om de onduidelijkheid weg te werken? Zo ja, in welke zin?

**07.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, op grond van artikel 28 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, moet het rechtscollege dat de prejudiciële vraag heeft gesteld evenals elk ander rechtscollege dat in dezelfde zaak uitspraak doet, voor de oplossing van het geschil naar aanleiding waarvan de prejudiciële vraag werd gesteld, zich voegen naar het arrest van het Arbitragehof, nu het Grondwettelijk Hof. Dit houdt in dat de rechter artikel 1258, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek buiten toepassing dient te laten, vermits die bepaling volgens het Hof de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt.

Gelet op het principe van de scheiding der machten komt het echter niet toe aan de minister van Justitie om te bepalen welke bepaling de rechter in het licht van het voornoemd arrest van het Grondwettelijk Hof dient toe te passen met betrekking tot de kosten, ingeval de echtscheiding op grond van artikel 229, § 3, van het Burgerlijk Wetboek werd uitgesproken.

Het komt uitsluitend aan de rechterlijke macht toe te bepalen wat de concrete gevolgen zijn van het arrest en welke bepaling moet worden toegepast in afwachting van een wijziging van de wet.

Uw vraag handelt over de verhaalbaarheid van de kosten in geval de echtscheiding op grond van duurzame ontwrichting wordt gevorderd door slechts een van de partners. In dat geval legde de wet de kosten uitsluitend bij de eisende partij, terwijl de rechter in de andere gevallen de kosten kan verdelen of anders kan beslissen, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak.

Het klopt inderdaad dat het Grondwettelijk Hof bij arrest van 21 oktober 2008 heeft gesteld dat dit verschil in behandeling niet redelijkerwijze verantwoord is omdat de eisende partijen in een echtscheiding op grond van duurzame ontwrichting niet worden verondersteld steeds de schuldige te zijn.

Het vraagstuk van de gerechtskosten en de verhaalbaarheid daarvan

**07.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: Chaque juridiction doit se conformer aux arrêts de la Cour constitutionnelle. Ceci dit, il incombe au seul juge – et pas au ministre de la Justice – de déterminer quelles sont les conséquences concrètes de l'arrêt et quelles dispositions doivent être appliquées dans l'attente d'une modification de la loi. Il s'agit d'une matière très complexe et j'ai donc demandé au groupe de travail sur la répétibilité de se pencher sur ce problème. Mon administration s'emploie encore à déterminer dans quel sens la loi doit être modifiée à la suite de l'arrêt en question.

Je souligne par ailleurs que sur le fond, cette matière relève des compétences du secrétaire d'État Wathelet.

is een complex vraagstuk dat grondig moet worden geanalyseerd en bestudeerd. Zoals u zelf aangeeft, bestaan er in de rechtsleer uiteenlopende opvattingen. Voor de rechtszekerheid is het dan ook van belang een duidelijk en doordacht antwoord te bieden.

Het is dan ook onmogelijk om u vandaag een gedegen antwoord te geven. Ik heb uw vraag bezorgd aan de administratie en zal de werkgroep die zich bezighoudt met de verhaalbaarheid uitnodigen om dat vraagstuk te bekijken.

Vermits artikel 1258, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek door het Grondwettelijk Hof strijdig bevonden is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en aldus een ongeoorloofde discriminatie in het leven roept, dringt een wetwijziging zich op. De betrokken dienst van de FOD Justitie onderzoekt en analyseert in welke zin de wet ingevolge dat arrest moet worden aangepast. Tevens wacht de dienst op de uitkomst van verschillende prejudiciële vragen en beroepsprocedures tot vernietiging met betrekking tot de nieuwe echtscheidingswet, die momenteel aanhangig zijn bij het Grondwettelijk Hof om na te gaan of een verregaande wijziging van de nieuwe echtscheidingswet noodzakelijk is.

Ik moet toch ook even signaleren dat die materie ten gronde behoort tot de bevoegdheden van de staatssecretaris.

**07.03 Katrien Schryvers** (CD&V): Mijnheer de minister, ik had mijn vraag aan de staatssecretaris gericht en weet niet waarom ze hier is geagendeerd.

**07.03 Katrien Schryvers** (CD&V): Aussi avais-je adressé ma question au secrétaire d'État. J'ignore pourquoi elle a finalement été inscrite à l'ordre du jour de la commission de la Justice.

**07.04 Minister Jo Vandeurzen:** Omdat het bij mij sneller gaat, denk ik.

**07.05 Katrien Schryvers** (CD&V): Wie weet? Maar mijn vraag was gericht aan de staatssecretaris.

**07.05 Katrien Schryvers** (CD&V): Je prends acte du fait que le ministre considère qu'il est nécessaire de changer la loi mais qu'il veut procéder avec prudence.

Ik dank u in ieder geval voor uw antwoord. Ik noteer dat er een wetwijziging nodig is, maar ik ben het met u eens dat daar heel omzichtig mee moet worden omgegaan.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**08 Vraag van mevrouw Carina Van Cauter aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "het uitzonderingsregime in gevangenis" (nr. 8756)**

**08 Question de Mme Carina Van Cauter au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le régime d'exception en prison" (n° 8756)**

**08.01 Carina Van Cauter** (Open Vld): Mijnheer de minister, Ashraf Sekkaki verblijft in de gevangenis van Brugge, meer bepaald in de afdeling individuele bijzondere veiligheidsmaatregelen. Volgens Sekkaki zouden de bewakers de tijd doden met naaktfouilleringen, dit meermaals per dag. Hij zou 23 uur per dag in isolement verblijven. Hij beweert ook dat hij zonder enige aanleiding onder dit uitzonderingsregime is geplaatst. Mijnheer de minister, ik heb tijdens het Canvasprogramma van u gehoord dat een dergelijke

**08.01 Carina Van Cauter** (Open Vld): Le dénommé Ashraf Sekkaki séjourne dans la section de la prison de Bruges où sont appliquées des mesures de sécurité individuelles particulières. Selon l'intéressé, les gardiens tueraient le temps en procédant

uitzonderingsregime beperkt is in de tijd en dat dit moet leiden tot een terugkeer van de gevangene in het normale gevangenisregime.

Klopt de stelling van Sekkaki dat hij zonder enige aanleiding is onderworpen aan dit bijzondere regime? Zijn de beweringen correct dat hij meermaals per dag aan naaktfoullering wordt onderworpen, dat hij wordt geboeid, dat hij 23 uur per dag in isolement verblijft en dat hij slechts een uur per dag kan luchten in een koker?

Zijn de beweringen die uw wel kent, correct? Indien deze correct zijn, denkt u dan niet dat dit een terugkeer in de maatschappij moeilijker maakt dan een normaal gevangenisregime? Denkt u niet dat er op dergelijke wijze detentieschade wordt aangericht, wat toch niet de bedoeling kan zijn van een verblijf in de gevangenis? Het moet uiteindelijk immers altijd leiden tot een terugkeer van de betrokkene in de maatschappij.

Tot slot, klopt de bewering van Sekkaki dat diegenen die verblijven onder dit bijzonder regime frequent medicatie toegediend krijgen om hen in het gareel te laten lopen? Hoe is het met andere woorden gesteld met het gebruik van drugs, alcohol en medicatie in de gevangenis en meer bepaald in deze afdeling? Zijn daar cijfers over? Is het gebruik hoger in deze afdeling dan op andere plaatsen in de gevangenis?

**08.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Ik dank u voor de vraag want dit is toch een zeer merkwaardig verhaal. Toen ik de krant opende zag ik een titel in de stijl van "Obama sluit Guantanamo en België opent er een". Ik dacht toen dat ik iets had gemist. Ik vond het een zeer merkwaardige titel. Ik heb onmiddellijk gecommuniceerd, zowel schriftelijk als op televisie via Terzake, de dag erna.

Ik heb een aantal antwoorden voor u. De afdeling individuele bijzondere veiligheid bestaat sinds juni van dit jaar. Ze is er voor gedetineerden die aanhoudend extreme gedragsproblemen stellen en die personeelsleden en/of medegedetineerden geagresseerd hebben. Er is in de afdeling te Brugge plaats voor tien gedetineerden. Een gelijkaardige afdeling bestaat in de gevangenis van Lantin waar twaalf gedetineerden kunnen verblijven.

De gedetineerden zijn onderworpen aan een geïndividualiseerd regime, zoals bepaald door de basiswet voor het gevangeniswezen. Zowel de rechtspositie van de betrokken gedetineerden als de principes van herstelgerichte detentie worden gewaarborgd.

Het is de bedoeling het gedrag van de gedetineerden te stabiliseren en te normaliseren met het oog op de terugkeer naar een normaal gevangenisregime. Dankzij deze afdelingen zijn er ook minder transfers van gedetineerden tussen gevangenissen. Het klimaat in de gevangenissen blijft er leefbaar door.

Er is dus geen sprake van het verhogen van de detentieschade. Integendeel, het is de bedoeling de detentieschade, die wordt geleden door het aanhoudend gedrag van de gedetineerden en de gevolgen ervan, te beperken, zowel voor hen als voor andere gedetineerden. De maximale verblijfsduur in de AIBV belooft zes maanden. Die periode is in uitzonderlijke gevallen verlengbaar.

plusieurs fois par jour sur sa personne à des fouilles corporelles à nu. M. Sekkaki, qui séjournerait 23 heures par jour en cellule d'isolement, prétend avoir été placé sous ce régime spécial sans aucun motif.

Les affirmations de l'intéressé sont-elles conformes à la vérité? Dans l'affirmative, n'est-on pas en présence ici d'un préjudice dû à la détention? Dit-il la vérité quand il affirme que les détenus placés sous un régime spécial se voient administrer fréquemment des médicaments destinés à les mater? Disposez-vous de données chiffrées à ce sujet? L'administration de médicaments est-elle plus fréquente dans cette section qu'ailleurs dans la prison?

**08.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: Il s'agit d'une affaire très curieuse que j'ai tenu à tirer au clair sans tarder. Les mesures de sécurité spéciales, qui existent depuis juin 2008, sont destinées aux détenus qui présentent de façon persistante des problèmes comportementaux extrêmes et qui ont agressé des membres du personnel et/ou des codétenus. La section spéciale de Bruges peut héberger dix détenus, celle de Lantin peut en héberger douze.

Les détenus y sont soumis à un régime individualisé destiné à stabiliser leur comportement, et ce, en vue d'un retour à un régime carcéral normal. Grâce à ces sections, il y a moins de transferts de détenus entre les prisons, et le climat dans les prisons reste supportable. Il n'est donc pas question d'une augmentation des effets préjudiciables de la détention.

La durée maximale d'un séjour dans une section AIBV est de six mois. Cette période peut être prolongée dans des cas exceptionnels. La décision de

De beslissing tot plaatsing op een afdeling individuele bijzondere veiligheid wordt genomen door de directeur-generaal, na advies van de gevangenisdirecteur. De controle op de naleving van de criteria gebeurt door de gevangenisdirectie, de regionale directie en de Commissie van Toezicht.

Wat de zaak van de heer Sekkaki betreft, waren er nog weinig perspectieven in de periode voor zijn overbrenging naar de AIBV. Naar aanleiding van incidenten werd hij meermaals op een bijzonder individueel veiligheidsregime geplaatst en moest hij bij herhaling worden getransfereerd. Zijn overplaatsing naar de AIBV was net bedoeld om uit die impasse te geraken. Er was dus wel degelijk een aanleiding voor de plaatsing in de AIBV. Die beslissing werd genomen om de situatie van de betrokkene enigszins te stabiliseren en gaandeweg opnieuw te normaliseren.

Fouilleringen op het lichaam zijn uitzonderingen en kunnen enkel worden uitgevoerd op bevel en na gemotiveerde beslissing van de gevangenisdirectie. Daarentegen zijn fouilleringen aan de kledij frequenter. Zij houden ook in dat de gedetineerde zich ontkleedt, maar in dit geval gaat het om een inspectie van de kledij.

Fouilleringen worden uitgevoerd conform de wettelijke voorschriften van de basiswet op het gevangeniswezen en de ministeriële omzendbrief ter zake. Het gebruik van handboeien is aan gelijkaardige regels onderworpen. Op de afdeling AIBV worden ze gebruikt bij sommige interne bewegingen van gedetineerden, zoals bij het verlaten van de afdeling of het verplaatsen naar de strafcel. Tot hier toe werd de heer Sekkaki slechts een beperkt aantal keren geboeid.

Het luchten gebeurt in een individuele beveiligde wandelplaats die paalt aan de afdeling waarin hij verblijft. De koker waarvan sprake is dus de wandeling van de strafcel en is dus in wezen niet verschillend van de individuele wandelingen van de straffcellen die in andere afdelingen of gevangenissen bestaan.

Externe contacten zijn voor de gedetineerden op de AIBV, zij het in een beperkte mate, mogelijk. Zo is briefwisseling na penitentiaire controle toegelaten. Zo was het niet uitgesloten dat Sekkaki correspondeerde met een journalist.

Een bijzonder veiligheidsregime wordt toegepast in uitzonderlijke omstandigheden. In Brugge gaat het hooguit om tien plaatsen, waarvan er thans zeven bezet zijn. Het is de bedoeling uit een impasse te geraken, zowel voor de betrokken gedetineerden als de andere gedetineerden en het personeel.

Beweren dat de gedetineerden op de afdeling individuele en bijzondere veiligheid in het gareel worden gehouden met medicatie is onjuist. Medicamenteuze behandeling is de uitsluitende bevoegdheid van de gevangenisgeneesheren.

Over het gebruik van drugs in de gevangenissen heb ik reeds in het verleden cijfers geciteerd uit een recent rapport van Modus Vivendi.

Gelet op de intensievere controles en toezicht op de AIBV is het gebruik van drugs of andere illegale middelen zo goed als uitgesloten.

placer un détenu dans une section AIBV est prise par le directeur général, après avis du directeur de la prison. Le contrôle du respect des critères est assuré par la direction de la prison, la direction régionale et la Commission de surveillance.

Suite à une série d'incidents, M. Sekkaki a été placé à plusieurs reprises dans une section dotée d'un régime spécial de sécurité et il a dû être transféré plusieurs fois. Son transfert à la section AIBV visait précisément à sortir de cette impasse.

Les fouilles corporelles sont exceptionnelles et ne peuvent être effectuées que sur ordre et après une décision motivée de la direction de la prison. Les fouilles de vêtements sont plus fréquentes. Si elles nécessitent également que le détenu se déshabille, il s'agit toutefois d'inspecter uniquement les vêtements. Les fouilles sont effectuées conformément aux prescriptions légales contenues dans la loi de principes concernant l'administration pénitentiaire et dans la circulaire ministérielle en la matière.

L'utilisation de menottes est subordonnée à des règles comparables. On y recourt dans la section AIBV pour certains mouvements internes de détenus, comme par exemple lors du départ de la section ou du transfert en cellule de punition. Jusqu'à présent, M. Sekkaki n'a été que rarement menotté. Il peut s'aérer dans un couloir individuel sécurisé jouxtant la section où il séjourne. Dans cette dernière, les contacts externes sont restreints et l'échange de courrier est autorisé après un contrôle pénitentiaire. Il n'était dès lors pas impossible à M. Sekkaki de correspondre avec un journaliste.

Le régime de sécurité particulière est appliqué dans des



circonstances exceptionnelles. À Bruges, cette section compte un maximum de dix places, dont sept sont actuellement occupées.

Il n'est pas exact que des médicaments seraient administrés aux détenus de ces sections dans un but de coercition. Les traitements pharmaceutiques relèvent exclusivement de la compétence des médecins de prison. Par ailleurs, j'ai déjà cité précédemment des données relatives à la consommation de stupéfiants en milieu carcéral. Étant donné les contrôles intensifs menés dans les sections AIBV, l'utilisation de drogues ou d'autres substances illégales y est quasiment exclue.

**08.03 Carina Van Cauter** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, dank u wel. Meneer de minister, ik begrijp dat in bijzondere omstandigheden bijzondere maatregelen noodzakelijk zijn. Als we de tijd in het oog houden zijn we ondertussen al 6 maanden verder en ik neem aan dat Sekkaki niet meer in dezelfde afdeling van de gevangenis verblijft. U zal mij daar misschien verder over kunnen berichten. Ik noteer ook dat u de bewering ontkent met betrekking tot het naakt fouilleren op het lichaam zoals door de betrokkene herhaaldelijk is beweerd. Wat betreft de medicatie en de drugproblematiek in de gevangenis zal ik de cijfers opvragen aan uw kabinet en daarop later terugkomen.

**08.03 Carina Van Cauter** (Open Vld): Je conçois que des mesures particulières soient nécessaires dans des circonstances exceptionnelles. Six mois ont déjà passé et je suppose que M. Sekkaki ne séjourne plus dans la même section de la prison.

Avant de revenir sur le sujet, je demanderai au cabinet du ministre de pouvoir consulter les statistiques relatives au problème des médicaments et de la drogue dans les prisons.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**09 Vraag van mevrouw Carina Van Cauter aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de controle van invrijheidgestelden" (nr. 8757)**

**09 Question de Mme Carina Van Cauter au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le contrôle des condamnés en libération conditionnelle" (n° 8757)**

**09.01 Carina Van Cauter** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb desbetreffend al een aantal keren vragen gesteld aan u, onder meer op 13 februari, 11 maart, 11 juni en 25 juli. U deelde toen mee dat er in Antwerpen een samenwerkingsmodel werd opgestart tussen het parket en de lokale politie, teneinde de politieeel controleerbare voorwaarden, gesteld aan invrijheidgestelden, op te volgen.

**09.01 Carina Van Cauter** (Open Vld): Dans le cadre de questions relatives au contrôle des détenus libérés sous conditions, le ministre a répondu qu'un modèle de coopération avait été mis en oeuvre entre le parquet et la police locale d'Anvers pour assurer un suivi des conditions. Un groupe de travail a inventorié pendant trois mois le flux d'informations et le

Die werkgroep heeft gedurende drie maanden geïnventariseerd hoe de informatiedoorstroming van alle vrijgestelden onder voorwaarden gebeurt in haar arrondissement en hoe de controle van de algemene

en de politionele voorwaarden momenteel gebeurt op het niveau van de politiediensten.

U hebt op 17 september medegedeeld dat in een visietekst desbetreffend suggesties werden ontvangen en dat die voor verdere bespreking in de schoot van het College van procureurs-generaal zou worden bezorgd.

Mijnheer de minister, kunt u die visietekst toelichten?

Wat is uw standpunt ten aanzien van die visietekst?

Werd een en ander reeds besproken in de schoot van het College van procureurs-generaal? Zo ja, welke voorstellen zijn er om die aanbevelingen in richtlijnen om te zetten?

Werden er reeds initiatieven genomen om de toepassing van de richtlijnen te laten pilootdraaien in een Vlaams en een Waals arrondissement, zoals destijds is aangekondigd? Zo ja, welke arrondissementen zijn daarvoor in aanmerking gekomen?

**09.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw Van Cauter, de visietekst houdt een inventaris in van hoe de opname van controletaken door het openbaar ministerie en politie in opvolging van verschillende vormen van invrijheidstelling onder voorwaarden momenteel verloopt in Antwerpen.

Suggesties zijn het beter op mekaar afstemmen van die controle en betere uitwisseling van informatie tussen de verschillende diensten.

Gelet op het feit dat het een basistekst is waarop reeds verschillende aanvullingen kwamen, verkies ik om de werkgroep eerst een uniforme richtlijn te laten uitschrijven en aansluitend daarover toelichting te geven.

Tussen haakjes gezegd, het is wel een zeer goed voorbeeld van hoe de problematiek van werkprocessen, het doorgeven van afspraken en checken of die worden gevolgd – gisteren hebben wij daarover hier gesproken naar aanleiding van een andere zaak –, wordt aangepakt.

De visietekst geeft een beeld van de huidige situatie, maar roept op tot een uniforme werking over de gerechtelijke arrondissementen heen en streeft naar een zo parallel mogelijke manier van werken voor verschillende mandaten.

In de schoot van het College van procureurs-generaal is overeengekomen dat de procureur-generaal die de bijzondere portefeuilleactiviteit strafuitvoering onder zijn bevoegdheid heeft, ook het expertisenetwerk strafuitvoering zal laten functioneren. Dat expertisenetwerk werd opgericht eind oktober 2008, ook in uitvoering van de prioriteiten die ik in 2008 in mijn beleidsnota heb gegeven. Ondertussen werd ook door hen een werkgroep samengesteld die gisteren – uw vraag dateert van enkele weken geleden, er wordt 23 november bedoeld – voor het eerst samenkwam in het raam van de opstelling van die maatschappelijke call. Zij beogen in het voorjaar van 2009 een ontwerp van een call te hebben.

Gelet op het feit dat de visietekst in één gerechtelijk arrondissement

contrôle des conditions par la police. Le ministre a annoncé le 17 septembre que des suggestions avaient été intégrées dans un texte prospectif, qui serait examiné par le Collège des procureurs généraux.

Le ministre pourrait-il commenter ce texte prospectif? A-t-il déjà été examiné par le Collège et des propositions ont-elles été élaborées en vue de la transposition des recommandations en directives? Ces directives seront-elles testées dans un arrondissement flamand et un arrondissement wallon, comme annoncé?

**09.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: Le texte prospectif fournit un aperçu de la manière dont le ministère public et la police exercent les missions de contrôle à Anvers. Il est suggéré de mieux harmoniser ce contrôle et d'améliorer l'échange d'informations entre les deux services. Avant de fournir de plus amples détails, j'attends que le groupe de travail ait rédigé une directive uniforme. Le texte prospectif recommande également un fonctionnement harmonisé de l'ensemble des arrondissements judiciaires et une méthode de travail parallèle pour les différents mandats.

Le Collège des procureurs généraux a décidé que le procureur général chargé de l'exécution des peines sera également responsable du fonctionnement du réseau d'expertise "exécution des peines". Ce réseau a été créé fin octobre 2008 et faisait partie des priorités de ma note de politique. Un groupe de travail qui s'est réuni pour la première fois le 23 novembre doit finaliser un "call". Ses activités seront clôturées d'ici au printemps 2009. L'objectif est que ce "call" s'applique à tous les

de nood heeft doen aanvoelen dat de samenwerking en communicatie vaak met verschillende gerechtelijke arrondissementen gebeurt, werd geopperd om onmiddellijk een gemeenschappelijke call uit te werken.

Ook werd afgestapt van het idee om voorafgaand in twee gerechtelijke arrondissementen pilotsites uit te werken.

Met betrekking tot de moord op Kitty Van Nieuwenhuysen wil ik trouwens nog opmerken dat mijn eerste opdracht als minister van Justitie een betere afstemming van de controle op de voorwaarden met de politie was. Er is ter zake werk aan de winkel. De conclusie is dat wij dat beter doen via een rondzendbrief die de interne organisatie van de politie en het parket regelt. Ik verwacht dat in de eerste helft van 2009 een uniforme regeling door het College van procureurs-generaal zal worden uitgevaardigd.

arrondissements judiciaires. L'idée de démarrer un projet pilote dans deux arrondissements a été abandonnée.

Dans la problématique relative au meurtre de Kitty Van Nieuwenhuysen, je veux encore souligner que ma première mission en qualité de ministre de la Justice était d'organiser une concertation plus efficace avec la police en ce qui concerne le contrôle des conditions. Il reste beaucoup à faire. Nous préconisons de régler l'organisation interne de la police et du parquet par le biais d'une circulaire. J'attends une réglementation uniforme du Collège des procureurs généraux au cours de la première moitié de 2009.

**09.03 Carina Van Cauter** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat dit inderdaad een goed voorbeeld is van hoe de verschillende processen in kaart moeten worden gebracht, desgevallend moeten worden geanalyseerd en conclusies moeten worden getrokken. Ik denk dat het een goede zaak is om geen nieuwe pilootprojecten te starten, maar onmiddellijk het nodige te doen. U werkt daar blijkbaar aan.

**09.03 Carina Van Cauter** (Open Vld): Il s'agit en effet d'un bel exemple de recensement de différents processus, de leur analyse et des conclusions à en tirer. Je me réjouis que de nouveaux projets pilotes ne soient pas lancés mais que le nécessaire soit réalisé immédiatement.

Ik zal een nieuwe vraag stellen om over de rondzendbrief meer uitleg te vragen. Ik denk dat de situatie een jaar geleden – de opvolging door de justitieassistenten, de controle door de parketten, gevolgd door een rapportering – hier een daar wat hiaten vertoonde en dat een en ander te lang bleef liggen waardoor informatie verloren ging. Dat moest dringend worden geremedieerd. Dat is blijkbaar inmiddels gebeurd. Ik denk dat dit een goede zaak is.

Une solution est apparemment en préparation pour les lacunes constatées dans le suivi assuré par les assistants de justice, le contrôle effectué par les parquets et les rapports.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

#### **10** Questions jointes de

- **M. Georges Gilkinet au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'introduction de l'interdiction de la vente de son enfant dans le droit belge" (n° 8786)**

- **Mme Katrien Schryvers au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la prévention et la lutte contre la substitution d'enfant" (n° 8879)**

#### **10** Samengevoegde vragen van

- **de heer Georges Gilkinet aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de invoering van het verbod op de verkoop van eigen kinderen in het Belgisch recht" (nr. 8786)**

- **mevrouw Katrien Schryvers aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de voorkoming en bestrijding van de onderschuiving van een kind" (nr. 8879)**

**10.01 Katrien Schryvers** (CD&V): Mijnheer de minister, ik kom nog

**10.01**

**Katrien Schryvers**

eens terug op het voorval waarbij een Belgische vrouw haar kind had verkocht aan een Nederlands koppel. De vrouw was bevallen in het ziekenhuis Jan Palfijn in Gent. De Nederlandse wensmoeder slaagde erin het kind aan te geven als zijnde haar kind.

U hebt al veel vragen gekregen in verband met de strafbaarstelling. Mijn bekommernis gaat voornamelijk uit naar het preventieve aspect. Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat bij aangifte de correcte ouders worden vermeld? Het probleem is dat het mogelijk blijkt te zijn dat een hoogzwangere vrouw die haar kind wil afstaan, kort voordat ze het ziekenhuis binnenkomt, bijvoorbeeld haar SIS-kaart verwisselt met die van de wensmoeder. Zo ontstaat er een attest met een foute naam, namelijk die van de wensmoeder in plaats van die van de echte, natuurlijke moeder. De opgave van de correcte naam van de moeder die van het kind bevallen is, is nochtans van vitaal belang voor de registratie van het kind en de correcte werking van de afstammingsregels.

Het probleem kan zich nog meer manifesteren als het kind buiten het ziekenhuis wordt geboren. In dat geval levert een door de ambtenaar van de burgerlijke stand toegelaten geneesheer of gediplomeerde vroedvrouw de verklaring van geboorte, met opgave van de naam van de moeder, af. Ook daar is het denkbaar dat er een probleem zou ontstaan met betrekking tot de controle van de identiteit van de echte moeder. Ik spreek dan nog niet over het geval waarin vrouwen bevallen zonder dat er een geneesheer of een vroedvrouw aanwezig is.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende vragen. Hoeveel personen werden in de periode 2004-2008 vervolgd voor het misdrijf van onderschuiving van een kind? Hoeveel werden er veroordeeld? Hoeveel akten van de burgerlijke stand werden er bij vonnis in diezelfde periode gecorrigeerd op grond van een foutieve naam van de moeder?

Wat het preventieve aspect betreft, hoe wordt de identiteit van vrouwen die bevallen in het ziekenhuis, gecontroleerd? Heeft het ziekenhuis het recht om de identiteit te controleren? Hoe? Dat is niet alleen belangrijk het kader van het misdrijf onderschuiving, maar ook in het kader van een mogelijke oplichting van de ziekteverzekering. Heeft de geneesheer of gediplomeerde vroedvrouw die assisteert bij een bevalling thuis, buiten het ziekenhuis, het recht om de identiteit van de vrouw die van een kind bevalt, te controleren? Hoe kunnen zij dit doen?

Beschikt de ambtenaar van de burgerlijke stand over de bevoegdheid om te controleren of de naam van de moeder overeenstemt met de naam van de vrouw die van het kind bevallen is, zoals wordt opgegeven in de verklaring van de door hem toegelaten geneesheer of gediplomeerde vroedvrouw? Zo ja, hoe?

Welke plaats krijgen de opsporing en het sanctioneren van het misdrijf onderschuiving in het vervolgingsbeleid van het openbaar ministerie? Overweegt u ter zake eventueel bijkomende maatregelen?

**10.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Wat de statistieken betreft, ik zal proberen om u de cijfers zo snel mogelijk te bezorgen. Ik heb die nu niet bij mij.

(CD&V): Récemment, dans un hôpital de Gand, une mère demandeuse néerlandaise est parvenue à déclarer l'enfant d'une femme qui venait d'accoucher comme étant son enfant. Une telle fraude pourrait également se produire en utilisant la carte SIS de la mère demandeuse au moment de son admission à la maternité. En cas d'accouchement à domicile, la fraude est également possible en théorie. Dans pareil cas, un médecin ou une sage-femme reconnus par l'agent de l'état civil délivre la déclaration de naissance en mentionnant le nom de la mère. Et il ne faut pas oublier les accouchements lors desquels ni un médecin ni une sage-femme ne sont présents.

La communication du nom exact de la mère qui a accouché est essentielle pour l'enregistrement de l'enfant et le fonctionnement correct des règles de filiation. Au cours de la période 2004-2008, combien de personnes ont été poursuivies pour le délit de 'supposition de part'? Combien ont été condamnées et combien d'actes de naissance ont été corrigés sur cette base? Quelle importance le ministère public attribue-t-il au dépistage de ce type de délits et des mesures supplémentaires sont-elles envisagées?

Comment l'identité des femmes qui accouchent en milieu hospitalier est-elle contrôlée? L'hôpital, le médecin ou la sage-femme qui assistent à un accouchement à domicile et le fonctionnaire de l'état civil ont-ils le droit d'effectuer ce contrôle et dans l'affirmative, comment? Ce contrôle est par ailleurs également indiqué pour empêcher l'escroquerie de l'assurance maladie.

**10.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: Je communiquerai les chiffres demandés le plus rapidement

De staat van een persoon, inbegrepen de afstamming, is onbeschikbaar, waardoor het niet mogelijk is om door middel van een overeenkomst erover te beschikken.

U bent ook jurist. U kent dus “Traité élémentaire du droit civil belge” van De Page, het werk waarmee wij allemaal begonnen zijn. Welnu, een correcte aangifte van de geboorte wordt beschermd door artikel 361 van het Strafwetboek en ook artikel 56 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek handelt over de aangifte van de geboorte. Naast de geboorte zelf vermeldt de akte van geboorte gegevens over het kind, over de moeder en de vader, zodat de afstamming langs vaderszijde vaststaat. De akte van geboorte vermeldt altijd de naam van de moeder. De verplichting tot de geboorteaangifte houdt de aangifte van de naam van de moeder in, alsook van de wettelijke gegevens van de geboorteakte. De ambtenaar van de burgerlijke stand is verantwoordelijk voor de controle van de gegevens en kan daartoe gebruikmaken van bevolkingsregisters, identiteitsdocumenten of elk ander document, alsook van verklaringen.

De vragen C en D betreffende controle van de identiteit in ziekenhuizen en door artsen en vroedvrouwen valt onder de bevoegdheid van de collega van Sociale Zaken. De verplichte voorlegging van de identiteitskaart valt dan weer onder de bevoegdheid van mijn collega van Binnenlandse Zaken. Onder voorbehoud van een andersluidend antwoord van mijn collega's, komt het mij voor dat zowel het ziekenhuis, de bevoegde vroedvrouw of de behandelende geneesheer en de ambtenaar van de burgerlijke stand in het licht van de wettelijke bepalingen van artikel 55 en 56 van het Burgerlijk Wetboek gemachtigd is de identiteit van de moeder te controleren aan de hand van de identiteitskaart en de sociale identiteitskaart.

In het huidige systeem wordt onder andere de juiste opgave van de naam van de moeder verzekerd door de strafbepaling. De kennisgeving van de geboorte door het ziekenhuis aan de burgerlijke stand, vervult een essentiële rol bij de geboorteaangifte. Bij de vaststelling van een geboorteaangifte die niet conform de wet is gebeurd, kunnen artikel 361 en artikel 363 van het Strafwetboek worden toegepast. Artikel 363: “Met opsluiting van vijf tot tien jaar wordt gestraft hij die een kind met een ander kind verwisselt of aan een vrouw een kind toeschrijft waarvan zij niet is bevallen”. Bovendien kan de ambtenaar van de burgerlijke stand het openbaar ministerie inlichten bij twijfel over de inhoud van de geboorteakte, waarna de procedure om een foutieve geboorteakte te verbeteren –artikel 1383 van het Gerechtelijk Wetboek – kan worden opgestart.

Ook van andere strafbare feiten zal de ambtenaar van de burgerlijke stand het openbaar ministerie inlichten. Het komt mij voor dat, ondanks alle wettelijke waarborgen die de geboorteaangifte omringen, een foutieve geboorteaangifte of onderschuiving van een kind niet helemaal is te voorkomen, maar die zullen in principe wel post factum worden bestraft als ze worden vastgesteld.

In antwoord op vraag F kan worden gezegd dat het misdrijf onderschuiving een prioriteit is, aangezien het een materie is die tot de openbare orde behoort.

possible par écrit.

L'état et la filiation d'une personne sont frappées d'indisponibilité et il n'est donc pas possible d'en disposer contractuellement. Une déclaration de naissance correcte est protégée par l'article 361 du Code pénal et l'article 56 du Code civil. L'article 55 du Code civil traite de la déclaration de naissance qui mentionne toujours le nom de la mère. Le fonctionnaire de l'état civil est responsable du contrôle de ces données. Pour contrôler ces données, il peut consulter les registres de la population, des documents d'identité, des déclarations ou n'importe quel autre document.

La question du contrôle de l'identité de la mère par les hôpitaux, les médecins ou les sages-femmes relève de la compétence de la ministre des Affaires sociales et celle de la production obligatoire de la carte d'identité de celle du ministre de l'Intérieur. A mon avis, aussi bien l'hôpital que le médecin, la sage-femme et le fonctionnaire de l'état civil sont habilités à contrôler l'identité de la mère sur la base de sa carte d'identité et de sa carte SIS.

Conformément aux articles 361 et 363 du Code pénal, une fausse déclaration de naissance peut être sanctionnée d'une peine de prison de cinq à dix ans. De plus, l'officier de l'état civil peut initier la procédure de correction de l'acte de naissance et peut également porter d'autres faits punissables à la connaissance du ministère public.

Malgré toutes les garanties légales, le risque de substitution d'enfant et de fausse déclaration de naissance ne pourra jamais être tout à fait exclu. Ces délits constituent bel et bien une priorité pour la justice, dès lors qu'ils relèvent de l'ordre public.

En ce qui concerne la première question de M. Gilkinet, j'ai en effet eu l'occasion, vendredi dernier – het is ondertussen al een week geleden – de parler du problème avec mon collègue hollandais. Nous nous sommes mis d'accord pour faire contrôler par nos administrations respectives s'il s'agit d'un cas isolé ou d'une nouvelle tendance. Dans ce dernier cas, nous n'hésiterons pas à conclure de nouveaux accords pour mettre fin à ce phénomène.

En ce qui concerne la deuxième et de la troisième question de M. Gilkinet, il ne me semble pas sage d'envisager une réforme précipitée, basée sur un seul cas à caractère exceptionnel. À cet égard, il serait utile que la commission jointe de la Justice et des Affaires sociales du Sénat, qui a déjà débattu de ces questions dans le cadre du problème des mères porteuses, poursuive ses discussions afin d'arriver à une approche globale de la problématique.

We zullen zo nodig nieuwe akkoorden sluiten om paal en perk te stellen aan dit fenomeen.

Het lijkt me niet verstandig overhaast hervormingen door te voeren, op grond van één enkel geval. De verenigde commissies voor Justitie en voor Sociale Aangelegenheden van de Senaat zouden hun besprekingen moeten voortzetten om tot een globale aanpak van dit probleem te komen.

**10.03 Katrien Schryvers** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, vanzelfsprekend is de kennisgeving van de geboorte en de verschillende elementen die op dat ogenblik in de geboorteakte aan de ambtenaar van de burgerlijke stand moeten worden gemeld, elementair. Het is dan ook van het grootste belang dat de gegevens die worden medegedeeld, correct zijn. Daartoe is controle belangrijk.

**10.03 Katrien Schryvers** (CD&V): Je poserai également la question aux ministres des Affaires sociales et de l'Intérieur étant donné que le contrôle est très important en la matière.

Ik hoor dat er naar uw mening wel een machtiging tot controle van de identiteitskaart zou zijn. U verwijst ter zake echter ook naar andere ministers. De kwestie is belangrijk. Ik zal de zaak bijgevolg ook aan hen voorleggen.

**10.04 Minister Jo Vandeurzen:** Het beste is dat u de vraag uitdrukkelijk stelt.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

La **présidente:** Nous allons passer au point 4 de l'agenda, la question n° 8667 de M. Ducarme à laquelle est jointe la question n° 8774 de Mme Galant.

**10.05 Denis Ducarme** (MR): Madame la présidente, j'attends ma collègue Jacqueline Galant, qui va incessamment nous rejoindre puisqu'elle quitte à l'instant le ministre Dewael. Si quelqu'un pouvait encore poser une question avant moi, ce serait très élégant de sa part.

**10.06 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, j'ai eu un contact avec M. Flahaux qui ne pourra être parmi nous. Je peux poser ma question sans la sienne, si cela convient à tout le monde.

#### **11 Questions jointes de**

- **Mme Juliette Boulet au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'état d'avancement de l'instruction du dossier de la pollution des PCB à Hennuyères" (n° 8778)**

- **M. Jean-Jacques Flahaux au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la lenteur de la procédure judiciaire dans l'affaire de la pollution par les PCB au zoning d'Hennuyères" (n° 9278)**

#### **11 Samengevoegde vragen van**

- **mevrouw Juliette Boulet aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de stand van zaken in het onderzoek van het dossier van de pcb-vervuiling in**

**Hennuyères" (nr. 8778)**

- de heer Jean-Jacques Flahaux aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de aanslepende gerechtelijke procedure in de zaak van de pcb-vervuiling op het industrieterrein van Hennuyères" (nr. 9278)

**11.01 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, ma question relaie les nombreuses interrogations des citoyens d'Hennuyères qui subissent une pollution depuis trop longtemps. Alors que je comptais poser ma question hier, j'apprenais que dans la nuit d'avant-hier un fait nouveau était apparu. En effet, le hangar situé sur le terrain pollué par les PCB avait pris feu. Les citoyens se montrent perplexes, car on leur avait affirmé que ce hangar était vide. Or ils ont commencé à en douter en voyant la fumée qui s'échappait du bâtiment. Il serait intéressant de savoir quelles substances s'y trouvaient.

Pour revenir à ma question précise, sachant que ce dossier n'est pas encore clos, j'aimerais pouvoir disposer des dernières informations le concernant.

Pour rappel, en 2007, l'AFSCA mettait en évidence une contamination du bétail et du lait de vache par des PCB dans la ferme du haut d'Hennuyères. Le lait de l'exploitation contaminée fut saisi tandis que les produits de cette ferme furent bloqués.

En juillet 2007, lors d'une réunion tenue aux étangs, l'AFSCA informait les pêcheurs que les poissons et les vases des étangs du Coeurcq étaient contaminés. Avant d'entamer leur dépollution, l'AFSCA a demandé à ce que la source des PCB soit identifiée et éradiquée et que le ruisseau soit dépollué.

Nous avons reçu les derniers rapports des tests exercés sur les échantillons – prélevés en mai 2008 - et dont les résultats ont été transmis voici à peine deux mois. Il en ressort que la teneur en microgrammes de PCB par litre d'eau était beaucoup trop élevée.

Une procédure judiciaire a-t-elle été engagée? Dans l'affirmative, pourriez-vous nous informer de l'état d'avancement du dossier?

En vertu du principe du pollueur-payeur, peut-on identifier les responsables? Quelles sont les mesures qui ont déjà été prises à leur égard? Leurs responsabilités ont-elles été clairement établies? Combien de personnes sont-elles responsables?

Les communes concernées se sont-elles constituées parties civiles?

Où en est l'enquête en cours diligentée par le parquet de Mons et destinée à déterminer la responsabilité dans le déversement des PCB?

**11.02 Jo Vandeurzen**, ministre: Madame la présidente, chers collègues, ces différents faits de pollution ont été regroupés dans une même instruction. L'administration communale de Tubize s'est constituée partie civile dans cette affaire.

Actuellement, aucune inculpation n'a été prononcée par le magistrat instructeur. L'instruction a été ouverte en cause d'inconnu. Des devoirs d'enquête sont toujours en cours.

**11.01 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): De inwoners van Hennuyères ondergaan een verontreiniging en in de loods op het met pcb's verontreinigde terrein is brand uitgebroken. Welke stoffen bevonden zich daar. Ik zou de laatste stand van zaken van het dossier willen vernemen.

In 2007 bracht het FAVV aan het licht dat op de boerderij van Dehoux het vee en de koemelk met pcb's besmet waren. De melk werd in beslag genomen en de producten werden geblokkeerd. In juli 2007 heeft het FAVV de personen die vissen in de vijvers van Coeurcq ervan op de hoogte gebracht dat de vissen en het slijk besmet waren. De FAVV heeft gevraagd dat men zou natrekken waar de pcb's vandaan komen en de beek zou saneren.

We hebben de laatste rapporten ontvangen van de in mei 2008 uitgevoerde tests. Het pcb-gehalte lag, met enkele microgrammen per liter water, te hoog. Is er een gerechtelijke procedure ingezet? Hoe ver is dit dossier gevorderd? Kan men zeggen wie er aansprakelijk is? Welke maatregelen zijn er al genomen?

Hebben de betrokken gemeenten zich burgerlijke partij gesteld? Hoe ver staat het onderzoek door het parket van Bergen dat moet uitmaken wie aansprakelijk is voor het lozen van de pcb's?

**11.02 Minister Jo Vandeurzen**: Die verschillende vervuilingsevenen werden samengebracht in een enkel onderzoek. Het gemeentebestuur van Tubeke heeft zich burgerlijke partij gesteld. Er werden geen beschuldigingen uitgesproken. Het onderzoek werd

Je comprends évidemment la préoccupation des collègues de voir cette procédure judiciaire rapidement examinée, de sorte que toutes les parties concernées sachent où elles en sont, mais en qualité de ministre de la Justice, je ne suis pas habilité à intervenir dans cette procédure ni à l'accélérer ou encore à demander que l'expert désigné rende son rapport. La séparation des pouvoirs ne le permet pas et je tiens à respecter ce principe.

Je tiens à noter qu'il est tout à fait remarquable qu'il y ait apparemment dans la presse francophone un grand débat sur la séparation des pouvoirs mais qu'on me demande ici en commission des choses qui ne ressortissent absolument pas à mes compétences. Je ferme la parenthèse.

Par conséquent, toutes les parties concernées doivent encore faire preuve de patience pour savoir si un responsable pénal peut être identifié ou si elles se constituent parties civiles ou non. Les parties préjudiciées éventuelles, dont les communes et la SPAQUE, seront avisées de la conclusion de ce dossier et pourront alors utilement se constituer parties civiles si elles le jugent nécessaire pour la défense de leurs intérêts légitimes.

**11.03 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, j'ouvre également la parenthèse. Il y a effectivement des débats intéressants dans la presse francophone sur la séparation des pouvoirs. Il est important de pouvoir en discuter ouvertement.

**11.04 Jo Vandeurzen**, ministre: Pourtant votre parti me pose des questions en contradiction avec la séparation des pouvoirs!

**11.05 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): Si vous avez également regardé les médias télévisés francophones hier soir – j'y étais justement, monsieur le ministre –, je suis intervenue au sujet de l'histoire à laquelle vous faites référence en disant qu'humainement, c'était une réaction que je pouvais totalement comprendre mais là n'est pas le débat aujourd'hui.

Je pense qu'il est important, dans le cadre de la séparation des pouvoirs, de pouvoir ouvrir ce genre de débats difficiles. Malheureusement, je ne peux que constater, monsieur le ministre, que chaque fois que je vous pose des questions, c'est la seule et unique réponse que vous me donnez: "en vertu de la séparation des pouvoirs...". Quand cela vous convient, vous invoquez la séparation des pouvoirs mais quand des événements plus délicats se produisent, vous n'en parlez plus. Je ferme la parenthèse.

Maintenant je reviens aux réponses que vous avez communiquées à ma question.

Vous dites que Tubize s'est constituée partie civile. Confirmez-vous que seule Tubize s'est constitué partie civile?

D'autre part, il me semble important, suite aux événements comme l'incendie d'avant-hier soir, que des éléments nouveaux soient versés

geopend ten laste van onbekenden. Er zijn onderzoeksdaden aan de gang.

In mijn hoedanigheid van minister van justitie ben ik niet gemachtigd om op te treden in deze procedure. Het is opmerkelijk dat er een debat was over de scheiding der machten en men mij in de commissie dingen vraagt die niet tot mijn bevoegdheden behoren.

De betrokken partijen moeten geduldig zijn. De partijen die eventueel schade geleden hebben, waaronder de gemeenten en de SPAQuE, zullen op de hoogte worden gebracht van de conclusie van dit dossier en zullen zich dan burgerlijke partij kunnen stellen.

**11.03 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): Het is belangrijk over de scheiding der machten te kunnen debatteren.

**11.04 Minister Jo Vandeurzen**: Uw partij stelt mij vragen die indruisen tegen de scheiding der machten!

**11.05 Juliette Boulet** (Ecolo-Groen!): Indien u gisterenavond naar de Franstalige televisie gekeken had, zou u gemerkt hebben dat ik aan het woord gekomen ben zeggende dat het een reactie was die ik kon begrijpen.

Ik denk dat het, in het kader van de scheiding der machten, belangrijk is dit soort debatten te kunnen voeren. Maar telkens ik u vragen stel is het enige antwoord dat u me geeft: "krachtens de scheiding der machten...". U beroept zich op de scheiding der machten, maar wanneer er zich gebeurtenissen voordoen die gevoelig liggen, spreekt u er niet meer over.

Nu kom ik terug op de antwoorden die u gegeven heeft. Bevestigt u



au dossier. Les personnes qui suivent de près ce procès y seront attentives. En tant que ministre de la Justice, il serait intéressant que vous puissiez suivre, sans vous immiscer, ce dossier important. Il faut aussi remarquer que les "tribunaux verts" permettent un accès simplifié à la justice pour les personnes lésées dans une affaire de pollution environnementale. Cette procédure me semble intéressante si elle est concrétisée sur le terrain.

dat enkel Tubeke zich burgerlijke partij gesteld heeft?

In het licht van de recente gebeurtenissen zouden nieuwe elementen moeten worden toegevoegd aan het dossier. Het zou interessant zijn indien u dit dossier zou kunnen volgen. Op te merken valt dat 'groene rechtbanken' personen die benadeeld werden in een milieuzak een vereenvoudigde rechtstoegang bieden. Het lijkt me dan ook interessant deze vorm van rechtstoegang in praktijk te brengen.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

#### **12** Questions jointes de

- **M. Denis Ducarme au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "le suivi du dossier judiciaire relatif à l'incendie des Mésanges à Mons" (n° 8667)**

- **Mme Jacqueline Galant au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "l'incendie des Mésanges à Mons" (n° 8774)**

#### **12** Samengevoegde vragen van

- **de heer Denis Ducarme aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de opvolging van het gerechtelijk dossier betreffende de brand in 'Les Mésanges' in Bergen" (nr. 8667)**

- **mevrouw Jacqueline Galant aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de brand in 'Les Mésanges' in Bergen" (nr. 8774)**

**12.01 Denis Ducarme (MR):** Madame la présidente, il m'importait d'attendre l'arrivée de Mme Galant car je sais que ce dossier lui tient à cœur autant qu'à moi. Il est d'ailleurs en souffrance depuis quelques années.

Monsieur le ministre, il est vrai que je vous ai déjà interpellé à deux reprises cette année sur le suivi judiciaire relatif au drame des Mésanges qui vit tout de même sept personnes perdre la vie, dont un enfant de dix ans, dans un incendie qui ravagea cet immeuble d'habitations sociales à Mons.

Vous me répondiez en restant dans votre rôle, eu égard à la séparation des pouvoirs, que le procureur du Roi de Mons avait attiré votre attention, à la suite de ma question, sur le caractère complexe de ce dossier tant au niveau de l'examen du résultat des expertises que de la détermination des responsabilités personnelles des éventuels inculpés, ainsi que celles d'autres personnes qui devaient éventuellement être déterminées.

C'était en février dernier, il y a tout de même près de neuf mois. Dans trois mois, cela fera six ans que s'est produit l'incendie. Je crois, monsieur le ministre, qu'il est temps pour les familles des victimes de voir enfin cette affaire aboutir pour voir l'apaisement restauré dans leur chef et les responsabilités déterminées. Ma question s'inscrit donc dans le suivi de ce dossier.

**12.01 Denis Ducarme (MR):** Ik heb u al geïnterpelleerd over de justitiële "opvolging" van het drama van 'Les Mesanges', waarbij een brand een gebouw met sociale woningen in Bergen heeft vernield. U heeft me geantwoord dat de procureur des Konings van Mons uw aandacht had gevestigd op de complexiteit van dit dossier. Dat was in februari jongstleden. Binnen drie maanden zal de brand zes jaar "oud" zijn. Voor de families van de slachtoffers is het tijd dat deze zaak wordt afgerond. De complexiteit van dit dossier kan de trage gang van zaken niet verantwoorden. Ik ben zo vrij u te vragen om het parlement te informeren over de eventuele vooruitgang in dit dossier.

Je le répète, je vous ai déjà interpellé à deux reprises. Je sais que vous êtes sensible aussi à l'aspect humain de ce dossier. Vous aviez reçu les victimes en votre cabinet. Mme Boulet était également présente. Je crois que vous avez consacré un certain temps à écouter les victimes et les difficultés qu'elles rencontraient, en ce compris les difficultés psychologiques. C'est vrai encore aujourd'hui.

La complexité de ce dossier ne peut malgré tout justifier toutes les lenteurs que je serais prêt, monsieur le ministre, à qualifier d'excessives. Je me permets donc de revenir encore vers vous afin de vous prier d'informer le parlement sur les éventuelles avancées de ce dossier.

**12.02** **Jacqueline Galant** (MR): Madame la présidente, je vous remercie, ainsi que mon collègue Denis Ducarme. Comme vous le voyez, le Mouvement Réformateur est uni et nous nous attendons mutuellement quand nous devons débattre d'un même dossier.

L'instruction de ce tragique incendie des Mésanges survenu dans la nuit du 19 au 20 février 2003 a mobilisé beaucoup de temps et d'énergie. Il s'agit d'un dossier complexe qui comporte quelques milliers de pages. On attend de la justice qu'elle établisse l'ensemble des responsabilités et permette aux familles des victimes, comme aux prévenus, de faire entendre leurs points de vue au cours d'un procès public, équitable et serein.

L'instruction est clôturée depuis le 8 août 2007, jour où le magistrat instructeur a communiqué le dossier à M. le procureur du Roi pour qu'il trace ses réquisitions. En d'autres termes, le procureur du Roi doit préciser à la chambre du conseil l'identité des inculpés et la nature des préventions.

La chambre du conseil a légalement pour mission, après avoir entendu le procureur du Roi, les parties civiles constituées et la défense, d'établir la liste des personnes qui seront renvoyées devant le tribunal correctionnel ou qui ne le seront pas et de préciser les infractions pour lesquelles les personnes renvoyées devant le tribunal correctionnel seront jugées. Aujourd'hui, le dossier est dans l'impasse et M. le procureur du Roi n'a toujours pas rédigé ses réquisitions.

Vous devez comprendre, monsieur le ministre, que les familles endeuillées ont droit au respect et il est compréhensible qu'elles n'acceptent pas de tels retards.

La Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme garantit à tous les citoyens un procès équitable, ce qui implique que toute personne a le droit d'être jugée dans un délai raisonnable. Au-delà d'un tel délai, notre droit, article 21ter du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle, permet au juge de prononcer la condamnation par simple déclaration de culpabilité ou de prononcer une peine inférieure à la peine minimale prévue par la loi.

Il est de la responsabilité de la partie publique de rechercher et de poursuivre les infractions et non de donner aux inculpés des moyens pour échapper à tout ou partie de leurs responsabilités.

Monsieur le ministre, comment expliquez-vous cette lenteur? Le

**12.02** **Jacqueline Galant** (MR): Het gerechtelijk onderzoek naar deze brand, die zich voordeed in de nacht van 19 op 20 februari 2003, heeft heel wat tijd en energie gekost. Het gaat om een complexe zaak. Van Justitie wordt verwacht dat deze vastlegt wie waarvoor verantwoordelijk is en zowel de familie van de slachtoffers als de verdachten de kans geeft hun standpunt uiteen te zetten. Het gerechtelijk onderzoek is afgesloten sinds 8 augustus 2007. De procureur des Konings moet dus de identiteit van de verdachten en de aard van de tenlastelegging meedelen aan de raadkamer.

Na met de procureur des Konings, de burgerlijke partijen en de verdediging te hebben gesproken, heeft de raadkamer de wettelijke plicht de lijst op te stellen van personen die wel of niet zullen worden doorverwezen naar de correctionele rechtbank en te verduidelijken voor welke misdrijven de personen die naar de correctionele rechtbank worden doorgestuurd zullen terechtstaan. Voor het ogenblik bevindt het dossier zich in een impasse en heeft de procureur des Konings zijn strafvorderingen nog niet opgesteld.

Het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden garandeert alle burgers het recht binnen een redelijke termijn berecht te worden. Indien

parquet est-il conscient que les parents des victimes ne pourront faire leur deuil avant que l'affaire ne soit jugée et qu'il prolonge ainsi indûment leurs souffrances?

Comptez-vous prendre des initiatives pour débloquer ce dossier? J'espère qu'on ne bloque pas ce dossier pour passer outre les élections régionales de 2009 et ainsi éviter la levée de l'immunité parlementaire de certaines personnes qui pourraient être impliquées dans ce procès.

de duur van de strafvervolgung de redelijke termijn overschrijdt, bepaalt ons recht, in artikel 21<sup>ter</sup> van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering, dat de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring kan uitspreken of een straf kan uitspreken die lager kan zijn dan de wettelijke minimumstraf. De openbare partij is verantwoordelijk voor het opsporen en het vervolgen van de misdrijven.

Hoe verklaart u die trage vooruitgang? Is het parket zich ervan bewust dat de ouders van de slachtoffers hun rouwproces niet kunnen aanvangen zolang er geen uitspraak wordt gedaan in de zaak? Bent u van plan initiatieven te nemen om ervoor te zorgen dat het dossier sneller kan worden behandeld? Ik hoop dat dit dossier niet moedwillig geblokkeerd zal worden tot de gewestverkiezingen van 2009 om te voorkomen dat de parlementaire onschendbaarheid van bepaalde personen die in die zaak verwickeld zouden kunnen zijn, opgeheven wordt.

**12.03** **Jo Vandeurzen**, ministre: Chers collègues, voici les informations que me transmet le procureur général de Mons. Le dossier relatif à l'incendie qui ravagea l'immeuble "Les Mésanges" sis à Mons a été communiqué au ministère public. Le parquet général a procédé à son étude durant les vacances judiciaires.

Ce dossier comporte deux volets: d'une part, la recherche demeurée vaine de l'auteur matériel de cet incendie criminel; d'autre part, l'établissement des responsabilités quant aux éventuelles négligences en matière de prévention d'incendie.

Le procureur général s'est ensuite fait communiquer, pour information, un autre dossier toujours en cours d'instruction, ouvert à la suite d'une plainte avec constitution de partie civile déposée par l'ancien commissaire du gouvernement auprès de la société SORELOBO.

Cette autre enquête contient des éléments éclairants quant à la manière dont cette société de logement était, de facto, gérée. Le procureur général a estimé qu'une bonne organisation de la justice nécessite un traitement simultané des deux procédures, afin que les juridictions disposent de toutes les données permettant de dégager les véritables responsabilités découlant des négligences commises.

Le parquet général veille à ce que ce dossier, qui nécessite encore l'accomplissement des devoirs d'enquête, soit communiqué par le

**12.03** **Minister Jo Vandeurzen**: Het dossier betreffende de brand in het gebouw "Les Mésanges" werd overgezonden naar het openbaar ministerie. Het parket-generaal heeft het dossier onderzocht tijdens het gerechtelijk verlof. Het dossier is tweeledig, enerzijds is er de vruchteloze zoektocht naar de pleger van die brandstichting en anderzijds de vaststelling van de aansprakelijkheid met betrekking tot de eventuele nalatigheden inzake brandpreventie.

De procureur-generaal heeft voor onderzoek een ander dossier laten overzenden, dat geopend werd naar aanleiding van een klacht met burgerlijke partijstelling door de voormalig regeringscommissaris bij de huisvestingsmaatschappij SORELOBO. Dat andere onderzoek bevat veelzeggende

juge d'instruction au procureur du Roi dans les prochains mois, afin de permettre au ministère public de rédiger ses réquisitions définitives.

Je précise que les deux dossiers sont instruits par le même service de police. Il est évident que ce dossier doit être traité prioritairement par les autorités judiciaires.

Le 2 juin dernier, j'ai reçu le comité des victimes en présence des autorités judiciaires. Mon cabinet a ensuite interpellé au mois de juin dernier, le procureur général sur l'importance de traiter ce dossier dans les meilleurs délais. Je constate que le procureur général a, de manière effective, étudié le dossier au courant de l'été et qu'il a conclu à la nécessité de le traiter en même temps que l'instruction qui a été ouverte à la suite de la plainte de l'ancien commissaire de gouvernement auprès de la société SORELOBO.

Je suis également attentif à la situation des victimes. J'ai déjà eu l'occasion de signaler à cette commission que j'avais chargé la Direction générale des maisons de justice d'une mission spécifique dans ce dossier. Les différentes démarches effectuées jusqu'à présent par les assistants de justice chargés de l'accueil des victimes ont pour objectif de les aider et de les soutenir dans la procédure actuellement en cours afin qu'elles puissent retrouver un certain apaisement.

Voici le relevé des démarches accomplies par les maisons de justice: après avoir établi la liste des victimes, 143 offres de services leur ont été adressées par le parquet. Les assistants de justice ont reçu 28 appels et des entretiens pour 67 personnes ont été réalisés. Il ressort de ces entretiens que la plupart des victimes sont demandeuses d'un accompagnement dans le cadre de la constitution de parties civiles et dans le cadre de la consultation du dossier, lorsque celui-ci sera à disposition.

Les victimes ont été assistées dans les démarches nécessaires au dépôt d'une plainte avec constitution de partie civile. Les assistants de justice ont, à cette occasion, remis l'ensemble des informations relatives à la désignation éventuelle d'un avocat. Un contact préalable a été pris avec le bâtonnier, des contacts ont eu lieu avec les autorités judiciaires afin de clarifier des modalités pratiques pour permettre la consultation éventuelle du dossier pour l'ensemble des victimes, tout en attirant l'attention sur le fait qu'un délai de 15 jours ne sera probablement pas suffisant.

Les assistants de justice ont également insisté sur la nécessité de prévoir un lieu adéquat pour permettre cette consultation de dossier.

Le service d'accueil des victimes a pris contact avec la commission d'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence afin d'obtenir des informations à propos d'une éventuelle intervention du Fonds dans le dossier des Mésanges. Bien que chaque situation soit examinée individuellement, l'intervention dépendra du caractère intentionnel ou non de l'infraction retenue. Il n'est donc pas possible actuellement pour les victimes d'introduire des requêtes.

Les victimes auront trois ans, à partir du jugement ou de l'ordonnance, pour introduire une demande d'intervention.

informatie over de wijze waarop die onderneming beheerd werd. De procureur-generaal heeft geoordeeld dat het noodzakelijk was beide rechtsvorderingen tegelijkertijd te behandelen.

Het parket-generaal ziet erop toe dat de onderzoeksrechter dat dossier de komende maanden naar de procureur des Konings zal verzenden opdat het openbaar ministerie de definitieve vorderingen kan opstellen.

Ik had de Algemene Directie van de justitieuhuizen in dit dossier belast met een specifieke opdracht. De verschillende stappen die tot dusver gezet werden door de justitieassistenten, belast met de opvang van de slachtoffers, hebben tot doel ze te helpen in de momenteel aan de gang zijnde procedure zodat ze een zekere gemoedsrust kunnen vinden.

Na een lijst met slachtoffers opgesteld te hebben, verzond het parket 143 dienstaanbiedingen naar de justitieassistenten. Die laatsten hebben 28 oproepen ontvangen en er vonden 67 gesprekken plaats. Daaruit blijkt dat de meeste slachtoffers vragende partij zijn voor een begeleiding in het kader van de burgerlijkepartijstelling en de raadpleging van het dossier.

De slachtoffers werden bijgestaan bij de noodzakelijke stappen voor het indienen van een klacht met burgerlijkepartijstelling. De justitieassistenten hebben alle informatie betreffende de eventuele aanwijzing van een advocaat overhandigd. Er zijn contacten geweest met de gerechtelijke overheid om de praktische modaliteiten uit te klaren zodat de hele groep slachtoffers zijn dossier kan raadplegen. De justitieassistenten hebben ook gewezen op de noodzaak om een geschikte plek te vinden voor die raadpleging.

De dienst slachtofferopvang heeft contact opgenomen met de commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden teneinde informatie te verkrijgen over een eventuele vergoeding van het Fonds in het dossier "Les Mésanges". De vergoeding zal afhangen of men het feit al dan niet bestempelt als opzettelijk. De slachtoffers hebben momenteel dus niet de mogelijkheid om verzoekschriften in te dienen. De slachtoffers hebben drie jaar de tijd, vanaf het vonnis of de beschikking om een vergoedingsaanvraag in te dienen.

**12.04 Denis Ducarme (MR):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je tiens à souligner votre volonté dans ce dossier de voir les victimes mieux encadrées et assistées que ce que votre prédécesseur avait pu prévoir à cet égard. Il faut vous le reconnaître! Selon ce que ces personnes m'ont indiqué, il faut bien admettre que les dossiers individuels de l'ensemble des familles des victimes ont pu être traités avec beaucoup plus d'attention et d'humanité que par le passé.

Par contre, en ce qui concerne le fonds d'indemnisation, monsieur le ministre, on a peu d'espoir de le voir intervenir aujourd'hui, près de six ans après les faits! Le procureur du Roi aura sans doute étudié le dossier pendant l'été et il se dit que finalement, il serait bon de porter ce dossier à sa conclusion.

Monsieur le ministre, dans trois mois, cela fera six ans que cet incendie a eu lieu. Six ans, cela devient long! J'espère pour ma part que le procureur du Roi aura fait son travail avant ces six ans. Si ce n'est pas le cas, je vous interrogerai naturellement à nouveau sur le sujet. Si, en février ou mars, vous me répétez, une fois de plus, que le procureur du Roi est toujours en train de réfléchir, qu'il est plein de bonnes dispositions et qu'il compte faire avancer le dossier, je dois vous avouer que je serai beaucoup moins disposé à accepter une réponse de ce type et que je n'hésiterai pas à mettre un certain nombre de pièces sur la table.

En effet, des pièces existent dans ce dossier. Si le procureur du Roi n'est pas à même de les considérer comme tout un chacun peut les considérer compte tenu de leur contenu, je les mettrai personnellement sur la table en février. Mon groupe et moi-même attendons donc de voir enfin ces victimes davantage respectées, ainsi que leur droit de voir ce procès se dérouler avant le sixième anniversaire de ce dramatique incendie. C'est leur droit! Monsieur le ministre, je vous fais confiance pour continuer à veiller à ce que le procureur du Roi soit dans les dispositions les plus favorables possible pour faire diligence dans ce dossier. Six ans, c'est selon moi déjà quelques années de trop!

**12.05 Jacqueline Galant (MR):** Monsieur le ministre, je rejoins ce

**12.04 Denis Ducarme (MR):** Ik wil benadrukken dat u in dit dossier al meer gedaan heeft voor de begeleiding van en hulp aan de slachtoffers dan uw voorganger ooit heeft kunnen doen. Wat het Schadeloosstellingsfonds betreft, blijft er bijna zes jaar na de feiten nauwelijks nog een sprankje hoop over dat het nu nog een vergoeding zal uitkeren!

Ik hoop dat de procureur des Konings snel met zijn werk klaar zal zijn. Anders zal ik u opnieuw ondervragen en ik zal niet aarzelen een aantal bewijsstukken ter tafel te leggen. Mijn fractie en ikzelf verwachten dus dat die slachtoffers eindelijk ernstig genomen worden en dat ze, vóór de zesde verjaardag van die tragische brand, eindelijk het proces krijgen waar ze recht op hebben. Ik heb er alle vertrouwen in dat u er zal blijven op toezien dat de procureur des Konings in de best mogelijke omstandigheden kan werken om dit dossier snel tot een goed einde te brengen.

**12.05 Jacqueline Galant (MR):**

que vient de dire mon collègue Ducarme. Je regrette simplement que les deux dossiers soient liés, à savoir la recherche des responsables pour le manque de prévention et le dépôt de plaintes par le commissaire du gouvernement qui, en outre, était le président de la section locale PS du Brabant wallon.

Moi-même ainsi que les victimes avons l'intime conviction que l'on fait exprès de faire traîner les choses en liant les deux dossiers, de façon à ce que l'on passe outre les élections régionales. Je trouve cela regrettable! Comme le disait mon collègue Ducarme, cela fait bientôt six ans que le drame a eu lieu et les victimes attendent toujours une réponse.

Ik ben het eens met collega Ducarme. Ik vind het jammer dat de twee dossiers samen worden genomen, namelijk het opsporen van de verantwoordelijken voor de tekortkomingen in de preventie en de klachten ingediend door de regeringscommissaris die daarenboven voorzitter was van de plaatselijke PS-afdeling Waals-Brabant.

Ikzelf en de slachtoffers zijn ervan overtuigd dat men de zaken met opzet laat aanslepen door de twee dossiers samen te nemen, om voorbij de gewestverkiezingen te geraken. Dat is betreurenswaardig.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**13 Vraag van mevrouw Alexandra Colen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking" (nr. 8794)**

**13 Question de Mme Alexandra Colen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la commission d'évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse" (n° 8794)**

**13.01 Alexandra Colen** (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag handelt over de wet van 13 april 1990 en de wet van augustus 1990. Op 3 april 1990 werd de artikels 348 tot 353 van de Strafwet gewijzigd waardoor abortus niet langer als een misdrijf beschouwd wordt wanneer een geneesheer onder strikte voorwaarden een zwangerschap afbreekt. Om de toepassing van de wet te volgen werd vooral op aandringen van de toenmalige CVP een evaluatiecommissie aangeduid. Die werd ingesteld bij wet in augustus 1990 en die evaluatiecommissie zal om de twee jaar, meer bepaald tijdens de even jaren, een rapport ten behoeve van het Parlement uitbrengen en dat telkens voor 31 augustus.

**13.01 Alexandra Colen** (Vlaams Belang): Depuis la loi de 1990, l'avortement n'est plus considéré comme un délit lorsqu'il est pratiqué par un médecin et dans des conditions strictement définies. La commission d'évaluation créée à cette fin n'a pas réussi cette année à soumettre au Parlement son rapport d'évaluation biennal. La ministre de la Santé publique déclare que l'évaluation de la loi sur l'avortement n'a pas été renouvelée depuis le 16 janvier 2007 et ne sera pas renouvelée avant la fin de cette année. En outre, le mandat des membres actuels a été prolongé en dépit du fait que la commission concernée n'a pas présenté son rapport d'évaluation. Quelles conséquences juridiques découlent de cette situation?

De evaluatiecommissie had bijgevolg dit jaar voor 31 augustus 2008 haar bevindingen moeten neerleggen maar heeft dat niet gedaan. In antwoord op mijn vraag in de Commissie voor de Volksgezondheid op 24 november antwoordde de minister van Volksgezondheid dat de commissie voor de evaluatie van de abortuswet van 3 april 1990 sinds 16 januari 2007 niet vernieuwd is en ook niet voor het einde van het jaar vernieuwd zou kunnen worden. Zij heeft het mandaat van de huidige leden verlengd, niet voor de eerste keer trouwens, maar de commissie is niet in staat gebleken het tweejaarlijkse evaluatieverslag op de wettelijk vastgestelde tijd, namelijk voor 31 augustus, aan het Parlement voor te leggen. Op dit moment is er nog steeds geen evaluatieverslag en daarmee is de evaluatiecommissie eigenlijk in overtreding van artikel 1, § 3, van de wet van 13 augustus 1990 die de evaluatiecommissie heeft ingesteld.

Mijn vraag is de volgende. In de titel van de wet die de evaluatiecommissie opricht, wordt de link al gemaakt. Die commissie is onlosmakelijk verbonden met de Strafwet waar abortus onder voorwaarden werd gedepenaliseerd. Vandaar dat ik maar één expliciete vraag heb. Wat zijn de juridische consequenties van deze situatie? Als er zijn en zo ja, welke?

**13.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, deze vraag is reeds beantwoord in de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing door minister Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Ik ben niet de bevoegde minister voor dit onderwerp. De leden van de nationale commissie voor de evaluatie van de abortuswet worden aangewezen bij een in de Ministerraad besproken KB, op voordracht van de voor volksgezondheid bevoegde minister, die een keuze maakt op basis van een door de Senaat voorgelegde dubbele lijst.

Het secretariaat van die commissie wordt waargenomen door de ambtenaren van Volksgezondheid. De zesde oproep tot kandidaten voor de commissie werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 6 oktober. Daarop volgend kon de Senaat op 20 november 2008 een dubbele lijst voorleggen aan de minister van Volksgezondheid.

Voor het overige verwijs ik naar het antwoord van mevrouw Onkelinx. Ik denk dat er intussen ook een beslissing is op het niveau van de Ministerraad. Dat kan echter gebeurd zijn op het moment dat ik op een Europese bijeenkomst was. Dat zal ik even laten nakijken, maar ik denk dat dat intussen is gebeurd.

**13.03** **Alexandra Colen** (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, u zegt dat het een beslissing zou zijn op het niveau van de Ministerraad. Het gaat over de samenstelling van een nieuwe commissie. Mijn vraag is gewoon wat de juridische consequenties zijn van deze situatie. Ik denk dat ik mag concluderen dat er geen zijn. U zegt dat u niet de bevoegde minister bent en dat er aan een wet, die eigenlijk te maken heeft met een bepaling in de Strafwet, geen enkel juridisch gevolg kan worden gegeven en dat het enkel en alleen de bevoegdheid zou zijn van de minister van Volksgezondheid.

Ik heb de vraag al een aantal keer proberen te stellen om uit te vissen of er juridische consequenties verbonden zijn aan de niet-werking van de evaluatiecommissie of niet. Blijkbaar is er geen enkel gerechtelijk toezicht op de evaluatiecommissie – dat ziet men ook wanneer men de tekst nauwkeurig leest – en daardoor ook niet op de naleving van de abortuswet.

Alle gegevens over de concrete toepassing van die wet komen immers bij de evaluatiecommissie terecht en de leden van die commissie zijn tot geheimhouding verplicht, ook tegenover de gerechtelijke instanties, volgens artikel 7 en artikel 1, § 3, van de wet van 13 augustus 1990. Aangezien de abortuscentra zelf in de commissie zijn vertegenwoordigd, hebben wij hier te maken met een constructie die de centra blijkbaar toelaat zich aan elke gerechtelijke controle te onttrekken, met evaluatiecommissie als dekmantel.

Welnu, in 1990 heeft de CVP deze constructie zelf goedgekeurd en zelfs aan hun kiezers gepresenteerd als een middel om controle uit te

**13.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: La ministre Onkelinx a déjà répondu précédemment à cette question. Je ne suis pas le ministre compétent.

**13.03** **Alexandra Colen** (Vlaams Belang): J'en déduis que la situation actuelle n'entraîne aucune conséquence sur le plan juridique et qu'aucune surveillance judiciaire n'est apparemment exercée sur l'évaluation de cette loi. Toutes les données relatives à son application concrète parviennent à la commission d'évaluation dont les membres ont un devoir de confidentialité. Les centres IVG étant eux-mêmes représentés dans cette commission, nous sommes confrontés à un montage qui permet manifestement à ces centres de se soustraire à tout monitoring judiciaire.

En 1990, le CVP avait expliqué à son électorat que ce montage était un moyen d'exercer un contrôle sur l'application de la loi sur l'avortement. Les partisans de l'avortement avaient éludé tout débat, la dépenalisation de l'avortement étant alors présentée

oefenen op de toepassing van de abortuswet en om het aantal abortussen in te perken. Het lijkt er echter op dat meer bepaald de voorstanders in het debat toen het debat niet open hebben gevoerd of geen eerlijk spel hebben gespeeld. Men stelde immers de depenalisatie van abortus provocatus voor alsof het de bedoeling was het aantal abortussen te doen dalen. Dat staat in de wet op de evaluatiecommissie zelf, in artikel 1, § 3, punt c.

Nu zijn wij 18 jaar later en de trend is steeds in stijgende lijn gegaan. Op dit moment zijn er naar raming 20.000 abortussen per jaar en het aantal is nog niet gedaald. Opmerkelijk is ook het feit dat meer dan 85% van de vrouwen die hulp vragen bij een centrum voor zwangerschapsbegeleiding, gezinsplanning en dergelijke, een abortus ondergaat. De centra hebben dus duidelijk geen ontradend effect, maar functioneren blijkbaar als doorverwijscentra voor abortus.

Men kan zich afvragen of zij hun verplichting om alternatieven voor te stellen, wel met de nodige ernst doen en of er aan de vrouwen die bij hen komen wel realistische, alternatieve hulp wordt aangeboden.

Het probleem is immers het volgende. Het is ook enige aandacht waard.

De cijfers wijzen erop dat, ondanks de bedoeling van de wetgever om het aantal abortussen terug te dringen, het aantal abortussen niet daalt en in de voorbije achttien jaar ook niet is gedaald. Meer nog, er is een pluralistische vertegenwoordiging in de Evaluatiecommissie vereist, waardoor de abortuscentra zelf per definitie in voornoemde commissie zijn vertegenwoordigd. Voormelde centra zeggen echter expliciet in artikels dat zij abortus als een mensenrecht beschouwen. Zij beschouwen abortus niet als een noodzakelijk kwaad dat moet worden vermeden, maar als een mensenrecht.

Dat staat in contradictie met de bedoeling van de wetgever, die zelf bepaalt dat de doelstelling is – ik lees – “aanbevelingen, eventueel wetgevende initiatieven, andere maatregelen die kunnen leiden tot het terugdringen van het aantal zwangerschapsafbrekingen”. Dat staat dus in contradictie met de visie dat abortus een mensenrecht zou zijn, waardoor door de betrokken centra geen enkele inspanning wordt geleverd om aan de bedoeling van de wetgever mee te werken en dus om het aantal abortussen terug te dringen.

Wij hebben hier dus met een fundamenteel probleem te maken. Voornoemde centra houden zich immers niet aan de bedoeling van de wetgever, wat ondertussen ook uit de praktijk en uit expliciete uitspraken in artikels en tijdens debatten blijkt.

Wat moeten wij doen? Zijn zij achttien jaar geleden niet open geweest over hun bedoeling, namelijk dat het voor hen helemaal niet om een noodzakelijk kwaad ging dat zij eventueel binnen de perken wilden houden, maar dat hun bedoeling gewoon een algemene, vrije toegang tot abortus zonder voorwaarden was.

Een en ander is als gegeven erg genoeg om het debat te heropenen, het debat met open vizier te voeren en de wet aan de huidige situatie aan te passen, omdat wij nu weten welke situatie wij op dit moment in ons land werkelijk hebben.

comme une réforme destinée à faire diminuer le nombre d'avortements. Mais ce nombre a au contraire augmenté de façon constante. Les centres IVG n'ont donc aucun effet dissuasif, plus de 85% des femmes qui recourent à un tel centre se faisant avorter. Ces centres prennent-ils suffisamment au sérieux la tâche qui leur incombe de proposer d'autres solutions?

Quand les centres IVG parlent de l'avortement, ils ne disent pas que c'est un mal nécessaire. Ils estiment qu'il fait partie des droits de l'homme, ce qui est en contradiction avec la volonté du législateur qui était de réduire le nombre d'interruptions volontaires de grossesse.



*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, de minister zal tot 12.30 uur blijven. Wij stellen voor dat een aantal vragen in schriftelijke vragen worden omgezet, indien het antwoord, dat door het kabinet en de administratie werd voorbereid, kan worden meegegeven.

**13.04** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, er zitten antwoorden bij die al drie weken oud zijn. Ik moet ze lezen en tijdens het lezen even controleren of er eventueel iets aan de antwoorden moet worden veranderd. Ik wil de antwoorden echter morgen en overmorgen opsturen, nadat wij ze hebben kunnen nakijken. Dat is geen probleem.

De **voorzitter**: Op een officieuze manier kunnen de antwoorden dus morgen of overmorgen toekomen. Zij zullen daarna ook worden gepubliceerd.

Les membres qui souhaitent transformer leur question orale en question écrite auront la possibilité d'obtenir une réponse demain ou après-demain. Cela vous convient-il?

**13.05** Minister **Jo Vandeurzen**: Het is mij niet helemaal duidelijk. Ik ben bereid om vragen om te zetten in schriftelijke vragen en ik ben ook bereid om die met de post op te sturen en niet in het Bulletin van vragen en antwoorden op te nemen, maar hoor ik u nu zeggen dat ik een antwoord geef dat zal worden opgenomen in de Handelingen alsof ze vandaag mondeling zijn beantwoord?

(...): (...)

**13.06** Minister **Jo Vandeurzen**: In het Bulletin van schriftelijke vragen en antwoorden. Ok, geen probleem.

**13.07** **Alexandra Colen** (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, zou ik in dat verband iets mogen vragen. Ik heb enkele weken geleden hetzelfde voorgesteld omdat ik naar een andere commissie moest. Dat was een vraag over uitlevering op vraag van de Europese Unie. Dat is dan omgezet in een schriftelijke vraag maar het antwoord heeft de minister al, aangezien hij die klaar heeft om mondeling te antwoorden. Ik heb het antwoord echter nog altijd niet ontvangen. Zouden we dat niet vlugger kunnen krijgen in zo een geval. Anders is het interessanter om die vraag een week of twee nadien toch mondeling te komen stellen als het maanden gaat duren voordat wij het antwoord hebben.

De **voorzitter**: Ik heb de officiële procedure van de schriftelijk antwoorden gevolgd wat dan de administratie van dit Parlement organiseert.

(...): (...)

De **voorzitter**: Maar de minister zegt dat hij een aantal antwoorden nakijkt en dus mogen of overmorgen...

**13.08** Minister **Jo Vandeurzen**: Ik stel voor volgende week bijeen te komen.

De **voorzitter**: Maandag?

**13.09** Minister **Jo Vandeurzen**: Neen, de 24<sup>ste</sup>.

**14 Question de M. Xavier Baeselen au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "les enfants pickpockets insaisissables" (n° 8835)**

**14 Vraag van de heer Xavier Baeselen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "ongrijpbare gauwdiefjes" (nr. 8835)**

**14.01 Xavier Baeselen (MR):** Monsieur le ministre, je souhaitais vous interroger à propos des enfants pickpockets dans les grandes villes, et en particulier à Bruxelles. En cette période de fêtes, nous observons une recrudescence des vols à la tire par des enfants. Ceux-ci sont bien souvent utilisés par des adultes dans des réseaux quasi-mafieux. Nous nous trouvons en effet quasiment dans la sphère de la traite des êtres humains. Ceux qui les utilisent savent que ces enfants ne seront pas sanctionnés et qu'il est difficile de poursuivre les véritables responsables des larcins.

Une juge de la jeunesse a notamment réagi dans la presse le 26 novembre dernier, constatant que l'arsenal répressif à l'encontre des mineurs d'âge n'était pas vraiment applicable. Elle citait en guise d'exemple le système MENA, la tutelle sur les mineurs non accompagnés. En effet, dans la plupart des cas, il s'agit d'enfants qui viennent de Roumanie ou de Bulgarie. C'est pourquoi le dispositif ne peut leur être appliqué. Ces enfants sont très jeunes, et le phénomène est impressionnant. Il est impossible actuellement de se rabattre sur les adultes puisque ces enfants sont dépourvus de responsable légal. Il s'ensuit une impunité, des faits qui se multiplient, notamment en cette période de fêtes de fin d'année.

Le ministre a-t-il été interpellé par les juges de la jeunesse à cet égard?

Des mesures législatives pourraient-elles être prises en vue d'améliorer la situation et d'agir contre ce phénomène? L'objectif serait à la fois de rassurer nos populations citadines, mais aussi de protéger les enfants eux-mêmes qui sont victimes de cette traite des êtres humains.

**14.02 Jo Vandeurzen, ministre:** Chers collègues, je n'ai pas été interpellé à ce sujet par un juge de la jeunesse. En tout état de cause, il ne peut s'agir que d'une réponse pénale puisqu'il s'agit de mineurs. Le fait qu'ils ne soient pas accompagnés ne doit pas constituer une raison de prévoir des sanctions plus sévères que celles prises à l'égard des catégories de mineurs. Il est à noter que les mesures d'accompagnement relèvent de la compétence des Communautés. Le service des tutelles intervient en application de la circulaire du 2 août 2007 en situation de vulnérabilité. Depuis le 2 août 2007, 115 jeunes Roms roumains, 9 Roms bulgares et 148 Roms de Yougoslavie ont été signalés.

Le service des tutelles est soutenu dans son intervention par des médiateurs d'origine rom financés par le SPF Intégration sociale. L'évaluation de la circulaire est prévue dans un avenir proche avec les autorités. Une préparation de l'évaluation annuelle a déjà eu lieu. Selon mes informations, entre septembre 2007 et octobre 2008, les médiateurs sont intervenus dans différents dossiers. Une fois prise la décision du parquet de laisser disposer, les médiateurs

**14.01 Xavier Baeselen (MR):** Nu de eindejaarsfeesten eraan komen, stellen we vast dat er in de grote steden en in het bijzonder in Brussel weer meer mensen het slachtoffer worden van jonge zakkenrollers, soms nog kinderen, die vaak voor rekening van sterk op de mafia lijkende organisaties werken. We bevinden ons hier bijna in de sfeer van de mensenhandel.

Op 26 november jongstleden verklaarde een jeugdrechter in de pers dat de strafbepalingen ten aanzien van de minderjarigen niet echt van toepassing zijn, omdat het in de meeste gevallen om kinderen uit Roemenië of Bulgarije gaat die niet over een wettelijke verantwoordelijke beschikken.

Hebben de jeugdrechters die kwestie bij de minister aangekaart? Zou er een wetgevend initiatief kunnen worden genomen om dat verschijnsel te bestrijden? Op die wijze zouden de stadsbewoners gerustgesteld kunnen worden én zou de kinderen zelf een betere bescherming geboden worden.

**14.02 Minister Jo Vandeurzen:** Ik werd niet geïnterpelleerd door een jeugdrechter. Het feit dat deze minderjarigen niet begeleid zijn is geen reden om hen strengere sancties op te leggen.

De begeleidende maatregelen zijn materie voor de Gemeenschappen. De dienst Voogdij treedt op krachtens de rondzendbrief van 2 augustus 2007. Sindsdien zijn 115 Roemeense Roma-jongeren, 9 Bulgaarse Roma-jongeren en 148 Joegoslavische Roma-jongeren als "kwetsbaar" gemeld. De dienst Voogdij wordt ondersteund door bemiddelaars van Roma-afkomst. De

accompagnent les mineurs d'aussi près que possible. Seuls certains mineurs sont demandeurs d'une aide. À l'initiative du parquet général de Bruxelles, une réunion de concertation avec le parquet et les juges a eu lieu. Le problème est également évoqué régulièrement pendant les réunions organisées par le service des tutelles auxquelles participe un représentant du parquet général.

De l'avis des médiateurs, le suivi des inscriptions scolaires est le plus efficace. La désignation d'un tuteur spécialisé est aussi un facteur de réussite supplémentaire.

rondzendbrief zal in de nabije toekomst worden geëvalueerd. Tussen september 2007 en oktober 2008 zijn bemiddelaars opgetreden om minderjarigen te begeleiden. Slechts bepaalde minderjarigen zijn vragende partij voor hulp.

Er worden vergaderingen gehouden om overleg te plegen met het parket, de rechters en de dienst voogdij, en dit in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het parket-generaal.

De bemiddelaars zijn van mening dat de 'opvolging' van inschrijvingen in scholen het meest efficiënt is. Het aanstellen van een gespecialiseerde voogd draagt ook bij tot het welslagen.

**14.03 Xavier Baeselen (MR):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je me réjouis que certaines démarches soient entreprises mais je constate que des magistrats de la jeunesse estiment que la situation actuelle ne permet pas toujours d'agir. Comme vous l'avez rappelé, les Communautés sont compétentes pour les institutions de protection de la jeunesse et ces institutions n'ont pas de places disponibles. Les jeunes adolescents sont donc relaxés, ce qui pose un problème de sécurité publique.

Je constate cependant que l'on est attentif à la problématique et que des mesures sont prises même si le système MENA ne peut pas être appliqué.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**15 Vraag van mevrouw Barbara Pas aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de drugvrije afdeling van de gevangenis van Dendermonde" (nr. 8882)**

**15 Question de Mme Barbara Pas au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la section sans drogue de la prison de Termonde" (n° 8882)**

**15.01 Barbara Pas (Vlaams Belang):** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het kader van de hulpverlening aan drugverslaafde gedetineerden werd onder andere in de gevangenis van Dendermonde geëxperimenteerd met een drugvrije afdeling. Die drugvrije afdeling zou naar verluidt al vier jaar gesloten zijn. Ik heb daarover dan ook enkele vragen.

Eerst en vooral, wat is de ratio van een specifieke drugvrije afdeling? Ik ga ervan uit dat men ernaar streeft om een volledige gevangenis drugvrij te krijgen.

**14.03 Xavier Baeselen (MR):** Ik stel vast dat de jeugdmagistraten van oordeel zijn dat men in de huidige situatie niet altijd kan optreden. De instellingen voor jeugdbescherming hebben niet altijd plaatsen beschikbaar en de jonge adolescenten worden in vrijheid gesteld. Ik stel echter vast dat er maatregelen worden genomen zelfs indien het NBMV-systeem niet kan worden toegepast.

**15.01 Barbara Pas (Vlaams Belang):** Il y a quatre ans, la section sans drogue de la prison de Termonde a été fermée. Pourquoi une prison doit-elle être dotée d'une section sans drogues, dès lors que la drogue devrait tout de même être interdite dans toute la prison? Pourquoi la section a-t-elle été fermée et quand sera-t-elle rouverte? Quelles initiatives

Ten tweede, waarom is de drugvrije afdeling van de gevangenis van Dendermonde gesloten? Gaat die drugvrije afdeling opnieuw open? Zo ja, wanneer?

Ten slotte, drugs gaan nog steeds vlot rond in de Belgische gevangenissen. Welke initiatieven werden reeds genomen om gevangenissen volledig drugvrij te maken?

**15.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, geachte collega, de ratio achter de drugvrije afdeling in Dendermonde, die in 1985 werd geopend onder de naam GIS-afdeling, is de volgende. GIS staat voor Gestandaardiseerde Inrichtingsstructuur, wat inhield dat gedetineerden die wensten naar die afdeling te gaan, zich engageerden tot deelname aan alle activiteiten die daar werden georganiseerd, van arbeid tot cursussen, en bovendien afzagen van ieder druggebruik. Hiervoor onderwierpen ze zich vrijwillig aan regelmatige urinecontroles. Deze afdeling moet gedetineerden de kans geven clean te blijven in de gevangenis en te worden onttrokken aan iedere verleiding vanwege andere gevangenen om drugs te gebruiken.

De drugvrije afdeling te Dendermonde werd een viertal jaar geleden gesloten. Verschillende factoren speelden daarbij een rol. Enerzijds verviel de mogelijkheid om verder urinecontroles uit te voeren. De medische dienst van de gevangenis stelde zich op het deontologische standpunt als zorgverlenende dienst niet te kunnen meewerken aan urineonderzoeken die uitsluitend op controle waren gericht. Er werden dientengevolge ook geen middelen meer ter beschikking gesteld voor die controles.

Gelet op het wegvallen van de controlemogelijkheid, kon er nog bezwaarlijk van een sluitend drugvrij systeem worden gesproken. Bovendien heeft de steeds stijgende overbevolking genoodzaakt de afdeling in gebruik te nemen als een gewone vleugel, waar tot dan toe slechts 24 gedetineerden zaten vanwege een speciale regime. Thans worden in die vleugel de gedetineerden ondergebracht die arbeiden in de gevangenis.

Er bestaan momenteel geen plannen om een nieuwe drugvrije afdeling in de oude gevangenis te Dendermonde te openen. Wel zal er in 2009 een nieuwe drugvrije afdeling worden geopend in de gevangenis te Brugge. Bovendien worden de gevangenissen met een drugvrije afdeling in Ruiselede en Verviers, die ook beschikken over een specifiek therapeutisch programma, verder uitgebouwd in de richting van een echte therapeutische gemeenschap intra muros.

Zoals blijkt uit mijn beleidsnota, vormt de gecoördineerde aanpak van het drugprobleem in de gevangenissen een belangrijk aandachtspunt. De aanpak van het drugprobleem in de gevangenissen gebeurt op twee niveaus, preventie en repressie. Er worden in de gevangenissen controles uitgevoerd, zowel op systematische wijze als naar aanleiding van tips of verdachte handelingen. Zo worden gedetineerden na ieder bezoek onderworpen aan een fouillering, worden de cellen op periodieke wijze gecontroleerd en wordt regelmatig, in samenwerking met de politie, een zoekactie met drughonden in de gevangenissen georganiseerd.

Op het vlak van de drugproblematiek binnen de gevangenissen wordt

ont été prises pour bannir la drogue dans toutes les prisons?

**15.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: La section sans drogues de la prison de Termonde a été ouverte en 1985 comme section GIS (Gestandaardiseerde Inrichtingsstructuur – Structure d'aménagement standardisée), ce qui signifie que les détenus qui souhaitaient être hébergés dans cette section devaient non seulement s'abstenir de toute consommation de drogue mais encore s'engager à participer à toutes les activités organisées, qu'il s'agisse de travail ou de cours. Ils devaient également se soumettre volontairement à des contrôles d'urine. La section a été fermée il y a quatre ans parce que le service médical avait refusé, pour des raisons déontologiques, d'encore participer aux analyses d'urine dont le contrôle était la seule finalité et qu'en raison de la surpopulation l'aile devait à nouveau être utilisée comme une aile ordinaire.

Aucun plan ne porte actuellement sur la réouverture de l'unité sans drogue de la prison de Termonde. Par contre, une nouvelle section sans drogue sera créée à Bruges en 2009. Les unités sans drogue des prisons de Ruiselede et de Verviers seront transformées en de véritables communautés thérapeutiques.

L'approche coordonnée de la question de la drogue dans les prisons constitue un aspect stratégique important. L'action est à la fois préventive et répressive. Actuellement, le Collège des procureurs généraux met au point une directive relative au problème de la drogue à l'attention des parquets; par ailleurs, une circulaire ministérielle destinée

sinds enkele maanden in samenwerking met het College van procureurs-generaal gewerkt aan het afstemmen van twee initiatieven ter bestrijding van druggebruik in de penitentiaire inrichtingen, met name een richtlijn van dit College ter attentie van de parketten en een ministeriele omzendbrief aan de directies van de penitentiaire inrichtingen. Deze richtlijnen zullen het globale kader uittekenen zowel wat de interventies betreft als wat het te voeren beleid ten aanzien van drugs betreft. Voor de nabije toekomst zullen verder nog de volgende zaken gerealiseerd worden. Er wordt een specifieke begeleidingsmodule uitgewerkt voor drugverslaafden in alle gevangenissen. Deze module zal verder gevolgd kunnen worden, zelfs na transfer naar een andere gevangenis. Er komt een generiek draaiboek voor een lokaal drugbeleid in de gevangenissen en er wordt een nieuwsbrief gelanceerd door de centrale stuurgroep drugs. Er worden referentie artsen in dienst genomen in het kader van de preventie van het HIV-risico en er worden informatiebrochures over drugs en besmettelijke ziekten opgesteld ten behoeve van de gedetineerden.

**15.03 Barbara Pas** (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, bedankt voor uw uitgebreid antwoord. Ik heb hier en daar gelezen wat de resultaten zijn van die experimenten van de drugvrije afdelingen en naar verluidt blijkt in een aantal gevallen een dergelijke drugvrije afdeling extra aantrekkelijk te zijn voor de drugdealers in de gevangenissen.

Die drugvrije afdeling in Dendermonde komt blijkbaar niet terug. Het probleem was dat er geen middelen waren voor de controles. Nu denk ik dat het belangrijk is dat er in de volledige gevangenis een grootschalige aanpak door middel van controles komt. Dat zou efficiënter zijn dan een aantal maatregelen zoals een nieuwsbrief zoals u vermeldt. Wij zullen evenwel deze problematiek op de voet blijven volgen.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**15.04 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, ik vraag het woord in verband met de orde van de werkzaamheden. Ik stel vast dat wij echt niet opschieten. Er staan nog steeds 40 vragen op de wachtlijst. Ik heb vernomen dat de minister straks opnieuw vervroegd weg moet en dat wij niet kunnen voortwerken.

**15.05 Minister Jo Vandeuren:** Vindt u 12.30 uur vervroegd?

**15.06 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Ik vind dat heel vroeg.

**15.07 Minister Jo Vandeuren:** Ik heb hier een hele voormiddag gezeten. Ik had terug naar mijn kabinet kunnen gaan, omdat hier nul parlementsleden waren. Vorige week heb ik hier ook gezeten. Toen moest de vergadering worden geschorst omdat het vereiste quorum niet werd bereikt om de werkzaamheden te kunnen beginnen.

Ik wil wel veel aanvaarden, maar dat ik geen tijd doorbreng in deze commissie om vragen te beantwoorden, vind ik wel een beetje overdreven. Ik mag er toch van uitgaan dat de duur van deze

aux directions des établissements pénitentiaires est en préparation. Un module d'accompagnement des toxicomanes détenus sera également mis en place. De plus, un manuel générique pour une politique locale en matière de drogue sera élaboré et le groupe de pilotage central Drogues lancera une lettre d'information. Enfin, des médecins de référence seront recrutés pour veiller à la prévention des risques liés au VIH et des brochures consacrées aux questions de la drogue et des maladies transmissibles seront confectionnées pour les détenus.

**15.03 Barbara Pas** (Vlaams Belang): Il n'y aura donc plus d'unité sans drogue à la prison de Termonde. Une approche à grande échelle, par le biais de contrôles dans l'ensemble de la prison, sera plus efficace que des mesures telles qu'une lettre d'information.

**15.04 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): J'ai une observation à formuler concernant l'ordre des travaux. Il nous reste une quarantaine de questions à traiter et le ministre doit partir à midi et demi.

**15.07 Jo Vandeuren,** ministre: La semaine dernière, j'étais disposé, ici même, à répondre aux questions et la réunion a même dû être suspendue parce que les auteurs de questions brillaient par leur absence!

commissievergadering, van 10.15 tot 12.30, normaal is? Als u meent dat 13.00 uur of 14.00 uur beter is, dan blijf ik hier zitten. Geen probleem. Ik onttrek mij niet aan mijn verplichtingen, maar u moet niet de indruk wekken dat ik geen inspanningen doe om op vragen te antwoorden, waarvan trouwens de helft gaat over zaken die de scheiding der machten in vraag stellen.

**15.08 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, u hebt mij niet laten uitspreken. Het was geen verwijt naar u. Ik weet dat u heel veel vragen krijgt, waarop u grondig antwoordt. Dat is het punt niet, maar het kan niet dat 40 vragen over de kerstvakantie heen worden getild, want nadien komen er weer vragen en zo blijven wij in een straatje zonder einde.

**15.08 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Quel sort sera réservé à toutes les questions restées sans réponse? Si elles ne devaient être traitées que début janvier, nombre d'entre elles perdraient à coup sûr leur valeur d'actualité d'ici là. Par-dessus le marché, l'arriéré ne pourrait jamais être comblé, de nouvelles questions s'ajoutant sans cesse.

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, mag ik u onderbreken? Wij hebben daarjuist een voorstel gedaan. Wij hadden vorige week inderdaad een hele voormiddag geprogrammeerd, maar dat is niet doorgedaan, omdat er geen vraagstellers in de zaal waren.

**15.09 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Nadien zijn er een aantal binnengekomen.

De **voorzitter**: Daar hebben wij een belangrijke achterstand opgelopen.

Ik begrijp uw probleem. Er staat nog een interpellatie van u onder agendapunt 23. De heer Van de Velde zit hier ook al sinds 10.15 uur. Kunnen wij die interpellatie vandaag nog behandelen?

**15.10 Minister Jo Vandeuren**: Ik doe wat de commissie vraagt. Daarover bestaat er geen enkele discussie. Ik ken mijn plaats. De vragen over het elektronisch toezicht heb ik hier echter al tien keer beantwoord. Ook in het kader van de bespreking van de beleidsnota heb ik daarop uitvoerig geantwoord. Er is een bezoek aangekondigd, met de commissie van de Senaat, aan het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht in januari. Ik zal u dus opnieuw het antwoord geven dat ik u al vijf keer heb gegeven. Wat is de zin daarvan?

**15.10 Jo Vandeuren**, ministre: Dans cette commission, j'ai déjà répondu dix fois à des questions sur la surveillance électronique. Une visite des commissaires au Centre national de surveillance électronique est prévue au mois de janvier. Pourquoi les membres n'attendent-ils pas, pour m'interpeller, les informations qui ne manqueront pas d'être fournies à l'occasion de cette visite? Aujourd'hui, en effet, je ne puis que leur donner une réponse que je leur ai déjà donnée cinq fois.

**15.11 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Ten eerste, u moet niet zeggen welke vragen wij moeten stellen. Ten tweede, ik stel vast dat er zeven vragen zijn, van collega's Van Biesen, Lahaye-Battheu, Van Cauter, De Rammelaere, Crucke, Doomst en mezelf.

**15.12 Minister Jo Vandeuren**: Ik heb in september al voorgesteld om daar eens te gaan kijken. Het staat nu geprogrammeerd voor januari. Zou het niet zinvol zijn om die vragen en interpellaties te organiseren op basis van de informatie die u daar zal worden verstrekt? Ik heb over die zaak al tien keer geantwoord.

**15.13 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Op 1 december is er een aantal nieuwe feiten opgedoken, waaronder de problematiek van de justitiehuisen, die hun werk niet aankunnen, enzovoort.

**15.14 Minister Jo Vandeurzen:** Ook die vragen heb ik al beantwoord. Er zijn mij vragen gesteld naar aanleiding van de actie van de justitiehuisen. Ik heb die uitvoerig met cijfers beantwoord in Kamer en Senaat. Men kan natuurlijk elke week de vraag stellen of de gevangenis van Dendermonde al open is, maar nogmaals, ik antwoord op alles.

**15.15 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Het gaat in totaal om 40 agendapunten en dat is slechts een van de vele vragen.

De **voorzitter:** Wij hebben daarnet tijdens uw afwezigheid een voorstel besproken. U was waarschijnlijk naar de Conferentie van voorzitters. De leden die graag deze week een antwoord willen ontvangen, kunnen dat krijgen. De andere vragen kunnen in een schriftelijke vraag worden omgezet. De minister zal het antwoord, al dan niet geactualiseerd, opsturen.

La **présidente:** Les membres disposent toujours de la possibilité de transformer leur question orale en question écrite. Le ministre est prêt à fournir une réponse actualisée aux auteurs de questions. Peut-être l'interpellation n° 238 de M. Laeremans sur la surveillance électronique pourrait-elle encore être traitée aujourd'hui?

**15.16 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Is het niet mogelijk om bijvoorbeeld vrijdagvoormiddag nog een aantal vragen te stellen, zodat de agenda grotendeels leeg is?

De **voorzitter:** Dat hangt van de agenda van de minister af.

**15.17 Minister Jo Vandeurzen:** Ik schik mijn hele agenda naar de commissie, maar ik kan toch niet plots een andere agenda opstellen. Vanmiddag is er plenaire vergadering. Dan kan het dus niet.

**15.18 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Vandaag zal het niet meer lukken. Daarom stel ik vrijdag voor.

**15.19 Minister Jo Vandeurzen:** Vrijdag zit ik in de Ministerraad, mijnheer Laeremans.

**15.20 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Laten wij dan minstens tot 14 u voortdoen. Is dat nu zo'n probleem?

**15.21 Minister Jo Vandeurzen:** Ik probeer mijn werkzaamheden zo te organiseren dat ik op de middag mijn afspraken verzet zodat ik in de voormiddag in de commissie ter beschikking ben en in de namiddag in de plenaire vergadering aanwezig kan zijn als het Parlement mij daar vordert. Vrijdagmorgen word ik in de Ministerraad verwacht. Wij proberen ook op het overlegcomité van vanmorgen de dossiers van Justitie te behartigen. Ik denk niet dat het van veel pretentie getuigt als ik u vraag om in deze begrip te hebben voor mijn agenda. Ik heb vanmiddag een afspraak op mijn kabinet die niet onbelangrijk is en die ik graag zou willen respecteren. Ik denk niet dat daaruit mag worden afgeleid dat ik niet bereid ben om de vragen in deze commissie te beantwoorden.

**15.22 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Het is geen verwijt naar u. Ik stel alleen vast dat 40 vragen over de kerstvakantie dreigen te worden getild, waardoor ze hun actualiteitswaarde verliezen. Daardoor zal er bovendien volgende keer nog meer achterstand zijn. Dat is een werkmethode waardoor wij niet meer kunnen functioneren. Als wij weken achter de feiten aanlopen, zijn dat geen actuele vragen meer en wordt er eigenlijk met onze voeten gespeeld. Dat is niet door u, maar door het systeem.

Het is ook geen verwijt naar u, mevrouw de voorzitter. U hebt zeker gelijk met wat u over die ene voormiddag zegt. Dat was gedeeltelijk ook te wijten aan een gebrek aan communicatie. Ik wist niet dat het vervroegd was. Ik heb dat niet gemerkt.

Het probleem blijft. Ik stel voor dat de minister een voorstel doet. Er kan eventueel vandaag na de plenaire vergadering of zelfs tijdens de plenaire vergadering een vergadering van de commissie worden vastgelegd.

**15.23 Minister Jo Vandeurzen:** (...) Dan is dat op een normale manier af te spreken.

**16 Vraag van de heer Robert Van de Velde aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over "de paraatheid van de verschillende veiligheidsdiensten in geval van een complexe terroristische aanslag in België, vergelijkbaar met die in Mumbai" (nr. 8885)**

**16 Question de M. Robert Van de Velde au vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur "la capacité opérationnelle des services de sécurité en cas d'attentat terroriste complexe en Belgique, comparable à celui perpétré à Mumbai" (n° 8885)**

**16.01 Robert Van de Velde** (LDD): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil u niet tegenhouden voor uw afspraak van vanmiddag.

Het gaat over Mumbai. Wij hebben daar een redelijk zware actie zich zien afspelen. Er was trouwens een aantal landgenoten dichtbij of veraf bij betrokken. Zulke georganiseerde en gecoördineerde terroristische acties vertonen zeer sterke gelijkenissen met 9/11 in de VS. Buiten de aanslagen van de CCC begin jaren '80, zijn wij daarvan gespaard gebleven.

Na de aanslagen in Madrid en Londen in 2004 en 2005 is er beslist tot de oprichting van de OCAD. Zijn de veiligheidsdiensten in België vandaag klaar om op te treden tegen terroristische acties die een envergreure nemen zoals de afgelopen weken in India? Indien vandaag in Brussel, toch de hoofdstad van Europa, een aanslag zou worden gepland of uitgevoerd op twee hotels, een treinstation, een vliegveld en twee ziekenhuizen, zoals in Mumbai is gebeurd, zijn wij dan voldoende klaar?

Ten eerste, beschikken de veiligheidsdiensten over de juiste middelen?

Ten tweede, hoe ver staat het met de BIM-wetgeving, die nog steeds niet klaar is of waarover blijkbaar nog geen akkoord is? Ik denk dat zij immers essentieel is in het kunnen optreden en verijdelen van dit soort activiteiten.

Ten slotte, in het algemeen, indien dit soort aanslag vandaag wordt

**15.22 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): J'exige que la commission tente de trouver un moment au cours de cette semaine pour pouvoir traiter le reliquat des questions orales.

**16.01 Robert Van de Velde** (LDD): Jusqu'à maintenant, nous n'avons pas été la cible d'attentats terroristes coordonnés comme ceux qui ont été perpétrés récemment à Mumbai et ceux qui ont été commis le 11 septembre 2001 à New York. Après les attentats de Madrid et de Londres en 2004 et 2005, la Belgique s'est dotée d'un Organe de coordination pour l'analyse de la menace (OCAM). Nos service de sécurité sont-ils prêts à intervenir si des attentats du même type que ceux de Mumbai se produisent chez nous? Disposent-ils de moyens suffisants? Où en est la loi sur les méthodes spéciales de renseignement (MSR) qui est à mes yeux essentielle si nous voulons être à même de déjouer des attentats et d'intervenir efficacement lorsque des attentats sont commis?



gepland, hebt u het gevoel dat wij in veilige handen zijn?

**16.02** Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, eerst geef ik een algemene reactie op het laatste. Vorige week was er een grootschalige interventie van het federaal parket. Dat bewijst dat een aantal diensten van ons land zeer alert zijn en dat wij erin slagen belangrijke operaties te organiseren met een belangrijk positief gevolg.

Voorafgaand kan worden gesteld dat de aanslagen in Bombay kennelijk het voorwerp hebben uitgemaakt van een minutieuze voorbereiding, waarin waarschijnlijk een terroristische inslag en een terroristische houding, vergelijkbaar met een militaire actie, waren begrepen.

Het kan niet worden ontkend dat, hoe ingewikkelder een aanslag uit te voeren is, en dus meer voorbereiding vergt, hoe meer een inlichtingendienst de kans heeft het complot te ontdekken.

Op die manier heeft volgens de Indiase pers afgelopen zondag een lid van de Lasjka e Toiba, gearresteerd in februari in het noorden van India, een aanslag voorbereid tegen de vijfsterrenhotels van Mumbai. Deze persoon heeft eveneens de aandacht gevestigd op het feit dat de plegers van de aanslagen waarschijnlijk van bij de zee kwamen. Telefonische gesprekken die het hadden over een vrachtschip dat op weg zou zijn, werden geïntercepteerd en overgemaakt aan de marine en de kustwacht op 18 november 2008.

Zoals u weet, kan de Veiligheid van de Staat op dit ogenblik slechts beroep doen op menselijke bronnen. Bovendien, zelfs indien ze een samenwerking onderhoudt met de diensten van verschillende bevriende landen, beschikt zij niet over vertegenwoordigers buiten het grondgebied van het land en in het bijzonder in sleutelzones als Azië, het Midden-Oosten of Afrika, dit in tegenstelling tot de ADIV van Landsverdediging die beschikt over de ondersteuning van militaire attachés bij verschillende ambassades.

Sinds lang doet de Veiligheid van de Staat een beroep op menselijke bronnen. Deze kunnen de radicale milieus frequenter en ze kunnen er eventueel elementen verzamelen die in aanmerking komen om te wijzen op de voorbereiding van een terroristische actie. In het verleden hebben deze menselijke bronnen reeds hun deugdelijkheid en hun efficiëntie bewezen bij het ondersteunen van inlichtingendiensten. Intussen is het wel zo dat indien de menselijke bronnen het enige middel zijn waarnaar we kunnen grijpen, het niet garandeert dat alle pistes kunnen worden onderzocht. Bepaalde individuen die zich zeer voorzichtig wantrouwig opstellen, zijn bijgevolg niet toegankelijk als nuttige bron voor de Staatsveiligheid.

Indien men de elementen bekijkt waarover de Indiase inlichtingendiensten beschikten – een getuigenis van een gearresteerde en telefonische intercepties – dan gaat het over elementen waarover de Veiligheid van de Staat misschien niet zou kunnen beschikken. Immers, in België worden de verdachten ondervraagd door de federale politie en dit onder toezicht van de gerechtelijke overheden. Deze laatste hebben niet de verplichting om de inlichtingendiensten te betrekken bij onderzoeken inzake materies als terrorisme. Het is dus mogelijk dat de Veiligheid van de Staat niet

**16.02** **Jo Vandeurzen**, ministre: La semaine passée, le parquet fédéral a mené une opération de grande envergure, ce qui prouve que nos services font preuve d'une grande vigilance.

Les attentats de Mumbai ont été l'objet de préparatifs minutieux quasi militaires. Plus les préparatifs sont complexes, plus un service de renseignements a de chances de mettre au jour le complot.

Selon la presse indienne, un terroriste arrêté dans le nord de l'Inde en février a participé à la préparation des attentats ce qui a permis de disposer de certaines informations. Grâce aux écoutes téléphoniques, on savait aussi qu'un attentat était prévu et que l'attaque devait être lancée à partir de la mer. Le 18 novembre 2008, ces informations ont été communiquées à la marine et à la garde côtière.

Pour l'heure, la Sûreté de l'État ne peut se baser que sur des sources humaines. Contrairement au Service Général du Renseignement et de la Sécurité (SGRS) de la Défense qui dispose d'attachés militaires dans diverses ambassades, la Sûreté de l'État ne dispose pas de représentants en dehors de la Belgique. Les sources humaines de la Sûreté de l'État peuvent fréquenter des milieux extrémistes et rassembler des informations sur la préparation d'actes terroristes. Cette méthode a déjà fait ses preuves par le passé mais elle ne garantit pas de pouvoir explorer toutes les pistes.

Les informations dont disposaient préalablement les services de renseignements indiens n'auraient peut-être pas été accessibles à notre Sûreté de l'État.

Dans notre pays, les suspects sont en effet interrogés par la police fédérale sous la surveillance

kan beschikken over informatie die werd vergaard door gerechtelijke overheden en die nuttig zou kunnen zijn voor haar opdrachten.

Overigens, op dit ogenblik beschikt de Veiligheid van de Staat niet over specifieke methodes om die inlichtingen te vergaren zoals, bijvoorbeeld, telefoontaps. Het kan niet worden ontkend dat de technologie voortdurend evolueert, met name het gebruik van informatica, mobiele telefonie enzovoort, en dat meer en meer uitwisselingen gebeuren via de moderne technologische middelen. In dit opzicht is het belangrijk om aan de leden van de inlichtingendiensten een voorstel te formuleren dat de persoonlijke ontwikkeling toelaat en dat men dus ook vorming organiseert zodat expertise kan worden verzameld, dit eventueel ook in het buitenland of bij erkende specialisten.

Het wetsvoorstel betreffende de methode voor het verzamelen van de gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de zogenaamde BIM-wet, werd op 13 november 2008 in de Senaat ingediend.

De wet van 13 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten voorziet de Veiligheid van de Staat reeds van een wettelijke basis en van een middel om zijn opdracht uit te voeren. Een uitbreiding van voornoemde wet in de vorm van de BIM-wet zal een bijkomende mogelijkheid geven om zijn opdracht uit te oefenen.

Het goedkeuren door de Senaat van de BIM-wet zou betekenen dat de Veiligheid van de Staat zijn opdracht op een meer volledige wijze zou kunnen uitoefenen, en zulks in navolging van bijna alle, Europese evenknieën, die bedoelde methodes reeds toepassen.

Niettemin is de uitbreiding van de methodes om informatie te vergaren, noodzakelijkerwijze een belangrijke ontwikkeling met betrekking tot de omvang van de te verwerken gegevens. Het volstaat om te herinneren aan het uitschrijven van telefoontaps en van de eventuele vertaling. Het lijkt onvoorstelbaar dat een dergelijke inhaalbeweging door een eenvoudige herverdeling van de interne capaciteiten zou kunnen worden doorgevoerd, met het bijkomende risico om de menselijke inlichtingen te ontmoedigen in het voordeel van elektronische intercepties, terwijl beide aspecten complementair zijn en voor een efficiënte werking van de inlichtingendiensten nodig zijn.

Wat de beleidsmaatregelen in verband met de Veiligheid van de Staat en de bestrijding van het terrorisme betreft, is een goede werking van bedoelde dienst meer dan ooit van belang. Derhalve werden reeds 49 protectieassistenten voor de beschermingsopdrachten van VIP's aangeworven, Momenteel is nog een gedeelte van hen in opleiding. In het voorjaar van 2009 moet hun aantal door bijkomende, geplande aanwervingen tot 60 stijgen. Daardoor komen de inspecteurs die momenteel met beschermingsopdrachten belast zijn, ter beschikking van de inlichtingensecties worden gesteld. Daardoor kan een aantal van hen met het inwinnen van inlichtingen in het kader van de bestrijding van het terrorisme worden belast.

Er zal op worden toegezien dat het goedgekeurde, vertrouwelijke, geclassificeerde Strategisch Plan Veiligheid van de Staat 2008-2012 integraal wordt uitgevoerd, rekening houdende met de eventuele

des autorités judiciaires, qui ne sont pas obligées de transmettre ces informations à la Sûreté de l'État. Notre Sûreté de l'État ne peut pas non plus recourir à certaines méthodes, ce qui est notamment le cas des écoutes téléphoniques. Etant donné que de plus en plus d'informations sont échangées par des moyens de technologiques modernes, les membres de la Sûreté de l'État devraient y être mieux formés.

La proposition de loi relative aux méthodes de recueil des données des services de renseignement et de sécurité a été déposée le 13 novembre 2008 au Sénat. L'extension de la loi de 1998, qui apporte une base légale à la Sûreté de l'État, fournira à cet organe un nouvel instrument au service de sa mission. Une manœuvre de rattrapage de ce type ne peut être atteinte par une simple redistribution des capacités internes.

La mise en œuvre des mesures politiques relatives à la Sûreté de l'État et à la lutte contre le terrorisme nécessitent un bon fonctionnement du service. Un total de 49 assistants de protection ont été recrutés pour des missions de protection de VIP et leur nombre doit atteindre 60 d'ici le printemps 2009. Les inspecteurs actuellement chargés de missions de protection seront mis à la disposition des services de renseignement, ce qui permettra de charger certains d'entre eux de tâches de lutte contre le terrorisme.

L'objectif est d'exécuter intégralement le Plan stratégique Sûreté de l'État 2008-2012 tout en prenant en considération les éventuelles recommandations qui découleront de l'audit commandé par le gouvernement.

Le protocole d'accord relatif au système d'alerte précoce ("early warning system") et à la diffusion

aanbevelingen van de door de regering gevraagde audit, die begin 2009 klaar moet zijn.

Eind januari 2009 zal de ondertekening van het protocolakkoord met het Verbond van Belgische Ondernemingen inzake het early warning system en het verspreiden van een verklarend vademecum inzake bomalarmen, incidenten, verdachte handelingen, wat en hoe rapporteren volgens de BIM-wetgeving. Dat is een actie die er eind januari 2009 komt: de ondertekening en het verspreiden van het protocol van het vademecum. De volgende actie is dan dat via de BIM-wetgeving de inlichtingendiensten eindelijk de nodige middelen zullen krijgen om hun wettelijke taken op een meer doeltreffende manier uit te voeren.

Ten slotte wil ik erop wijzen dat de budgettaire middelen van de Veiligheid van de Staat in 2009 toenemen met niet minder dan 11,28% ten opzichte van 2008. Sinds 2007 is dit een stijging met 8,6 miljoen euro van het budget.

**16.03 Robert Van de Velde** (LDD): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid en oprecht antwoord.

Op dit moment is het inderdaad een kansspel. Indien een organisatie op dit moment op een goed voorbereide manier een actie zou plannen tegen onze belangrijkste instellingen of grote plaatsen met veel mensen, zou dit bij ons echt wel een probleem zijn omdat er niet voldoende voorinformatie voorhanden is of mogelijkheden om die te onderscheppen.

Het is op dit moment een kansspel. Ik ben ervan overtuigd dat de verdere stappen noodzakelijk zijn. De organisatorische aanpassing om het protocol te laten begeleiden door mensen van een ander niveau dat daarvoor is aangeworven, is volgens mij een goed idee. Daardoor kunnen andere mensen doorschuiven. Dat is volgens mij een goede zet geweest.

We kijken uit naar de bespreking van die BIM-wet.

**16.04 Minister Jo Vandeuren**: Ik neem uw bedenkingen uiteraard ernstig.

Ik wil u, en zeker uw partij, echter het volgende zeggen. Toen er vorig jaar rond de kerstperiode een alarm werd afgekondigd, was er heel wat commentaar. Het was voorbarig, het was show, het was politieke knoeierij.

Nog geen week geleden konden onze diensten een enorm belangrijke interventie succesvol uitvoeren. Ik had toch gedacht dat men dat ook als een bewijs zou zien van het feit dat een aantal zaken goed is georganiseerd en goed is verlopen.

Hetgeen vorige week is gebeurd, blijkt zelfs een uitloper te zijn van de afwegingen die rond de kerstperiode 2007 werden gemaakt. Ik had verwacht dat sommigen die toen luidkeels hadden geroepen dat dit knoeierij was, nu zouden toegeven dat het misschien beter is om af en toe wat minder snel uitspraken te doen en erop te vertrouwen dat wanneer de regering bepaalde evaluaties maakt en er bestuurlijke maatregelen moeten worden genomen, men daarvoor redenen heeft

d'un vade-mecum explicatif sur les alertes à la bombe et d'autres actes suspects sera signé fin janvier 2009 avec la Fédération des Entreprises de Belgique. Les services de renseignements se verront ensuite attribuer – dans le cadre de la législation en matière de MSR – les moyens nécessaires pour accomplir plus efficacement leurs missions légales.

En 2009, les moyens budgétaires de la Sûreté de l'État augmenteront de 11,28% par rapport à 2008, ce qui représente une hausse de 8,6 millions d'euros depuis 2007.

**16.03 Robert Van de Velde** (LDD): Actuellement, la situation est encore trop laissée au hasard. Si une organisation devait planifier une action bien préparée, cela pourrait bien poser des problèmes. Il y a trop peu de pré-informations.

Il est judicieux d'encadrer le protocole de personnes d'un autre niveau.

**16.04 Jo Vandeuren**, ministre: Nos services ont mené à bien une intervention importante la semaine dernière, ce qui prouve tout de même que certaines choses sont bien organisées. Cette action s'inscrivait d'ailleurs dans le prolongement de l'action menée au cours de la période de Noël en 2007. À l'époque, d'aucuns ont allégué que notre approche de l'alerte à la bombe tenait du bricolage politique. J'avais espéré que ces personnes reconnaîtraient qu'il est préférable de se garder de déclarations hâtives.

Le risque zéro n'existe évidemment pas. Mais même si les informations ne peuvent être

en niet d'office de indruk wekken dat het allemaal voor de show gebeurt.

Eigenlijk is dat toch de les die ik heb geleerd. Dat was het eerste dat ik mocht meemaken nadat ik mijn eed als minister van Justitie had afgelegd: zeer ernstige informatie met de vraag wat we moesten doen in die kerstvakantie.

Wij moeten op onze tanden bijten en ondergaan dat dat allemaal wordt afgedaan als spelerei. Een jaar later blijkt echter de pertinentie van wat er toen is beslist en geëvalueerd.

Als u spreekt van een kansspel en een loterij, dan vraag ik u om u eens in de plaats te stellen van degenen die de verantwoordelijkheid moeten nemen om bestuurlijk op te treden, ook al kan de informatie niet voor 100% worden meegedeeld aan het Parlement.

Welnu, ik had verwacht, toen het federaal parket zijn uitvoerige persconferentie had gegeven en de link had gelegd met de interventies van het jaar ervoor, dat sommigen zouden toegeven dat zij zich inderdaad hadden vergist. Een goede samenwerking is nog geen garantie voor een sluitend iets of het terugbrengen van het risico tot nul. Toch had ik verwacht dat dit ernstig zou worden genomen en dat nu de mensen zouden worden gefeliciteerd die er door de samenwerking in zijn geslaagd om een zeer ernstige dreiging af te wenden.

**16.05 Robert Van de Velde (LDD):** Mijnheer de minister, het een sluit het andere ook niet uit.

**16.06 Minister Jo Vandeuren:** (...)

**16.07 Robert Van de Velde (LDD):** Ik heb er geen probleem mee om open en edelmoedig te erkennen dat een aantal zaken inderdaad noodzakelijk was. Dat wil echter nog niet zeggen dat heel de operatie of de manier waarop ze is gevoerd... maar die discussie zullen we niet opnieuw voeren.

In elk geval, zoals u daarnet zelf ook hebt gezegd, denk ik dat het belangrijk is dat er ondertussen ook maatregelen worden genomen, zodat we verder gaan. Het is inderdaad een kansspel geweest. Wat dat betreft, denk ik dat we op dezelfde golflengte zitten: het moet nu wel gebeuren.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter:** Mijnheer de minister, wij zoeken nog een moment, misschien morgenmiddag, voor de interpellatie?

**16.08 Minister Jo Vandeuren:** Ik kan nu al zeggen dat mijn antwoord zal verwijzen naar de vorige antwoorden. Ik zal de inventaris meebrengen van mijn antwoorden op dezelfde vragen.

**16.09 Katrien Schryvers (CD&V):** Ik zal mijn vragen omzetten in schriftelijke vragen. Ik denk dat dit het eenvoudigste is want anders blijven deze vragen terugkomen.

communiquées dans leur intégralité au Parlement, il faut tout de même pouvoir intervenir. La bonne collaboration a permis de désamorcer une sérieuse menace. Des félicitations auraient été méritées.

**16.07 Robert Van de Velde (LDD):** Je reconnais que certaines actions devaient être entreprises. Cela ne doit pas empêcher toute discussion sur la manière dont l'opération a été menée. Mais il est effectivement important que des mesures soient également prises dans l'intervalle.

**16.10 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Dit is geen verwijt aan deze minister op zich, maar het is precies omdat er niet volgens de regels wordt geantwoord en dikwijls laattijdig wordt geantwoord dat er zoveel mondelinge vragen zijn. Wij weten allemaal waar eigenlijk het probleem zit. Indien morgenmiddag die mogelijkheid bestaat dan zal ik daar graag op ingaan.

Ik denk dat wij een heel aantal zaken zullen blijven meezeulen. Ik zou het volgende willen voorstellen. Wij hebben dit in de commissie gedaan toen de heer Erdman voorzitter was. Op een moment dat de agenda van de commissie te zwaar werd, hebben wij ook op maandagmiddag vergaderd. Ik zou met een goed voornemen willen starten. Als het deze week niet meer lukt, en ik neem aan dat wij de diensten in de kerstvakantie zeker niet moeten verontrusten of overladen, stel ik voor om de eerste maandag na Nieuwjaar de agenda uit te putten wat de mondelinge vragen betreft want anders gaan wij blijven problemen hebben.

Voor mij niet gelaten om de agenda strikt af te werken met een korte timing, waarbij u dan aan de minister vraagt om maar een deel van het antwoord te geven en de rest schriftelijk mee te delen. Dat de minister zich binnen de tijd houdt en dat de vraagstellers zich binnen de tijd houden. Als u dat draconisch wilt doen, is dat uw volste recht maar wij kunnen zo niet blijven voortgaan. Er waren bijvoorbeeld ook vragen over die aanhouding vorige week. In januari is dat allemaal oud nieuws.

Ook de pers of wij zelf hebben daar nauwelijks iets aan. Misschien zijn de feiten dan al achterhaald door nieuwe feiten. Zo kunnen we blijven doorgaan.

**16.11 Katrien Schryvers** (CD&V): U hebt nu al veel tijd verloren door over de agenda te spreken.

**16.12 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Dat is niet waar.

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, ik probeer creatief zijn. Er was al een mogelijk voorstel. U weet dat de commissie voor de Justitie niet geneigd is om op maandagnamiddag samen te komen omdat dan ook de commissie belast met het onderzoek naar de fiscale fraude samenkomt. Heel veel leden zijn daar lid van.

**16.13 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Het gaat om individuele vraagstellers, niet over ontwerpen waarvoor een quorum nodig is.

De **voorzitter**: We zullen een poging doen. Ik stel voor om uw interpellatie morgen op de middag...

**16.14 Minister Jo Vandeurzen**: (...)

De **voorzitter**: Morgen om 09.30 uur, voor de fractievergaderingen?

**16.15 Minister Jo Vandeurzen**: (...) Ik vind dat niet ernstig. (...)

**16.16 Bart Laeremans** (Vlaams Belang): Er zijn zeven vraagstellers. Ik kan niet zeggen dat die vragen banaal zijn. Ik heb heel bewust, vanwege politieke redenen, een interpellatie ingediend. Ik vraag wanneer het u morgen past. Ik sta ter beschikking.

De **voorzitter**: Of om 10.00 uur?

**16.17** **Bart Laeremans** (Vlaams Belang): U hoeft het niet stante pede te zeggen. Als u het straks regelt, is dat ook goed.

De **voorzitter**: Dank u.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.40 uur.  
La réunion publique de commission est levée à 12.40 heures.*